

TEHTÄVÄNIEKKA

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY:N JÄSENLEHTI
PROCEEDINGS OF THE FINNISH CHESS PROBLEM SOCIETY

N:o 6 / 2012 20.12.2012

Ismo Tompuri
2. sija *Suomen Shakki* 2004

2 siirron matti (2 #)

TEHTÄVÄNIEKKA

JULKAISIJA/ PUBLISHER:

Suomen tehtäväniekat ry.

Päätoimittaja ja toimituksen osoite /

Editor in chief: Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 044 3264130, e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Muu toimituskunta / Editorial staff:

Johan Beije, Mikael Grönroos, Hannu Harkola, Terho Marlo, Pauli Perkonoja, Hannu Sokka, Henry Tanner

Taitto / Layout:

Harkola, Paavilainen

Painopaikka / Printed in:

Picaset Oy, Helsinki 2012
ISSN 2242-3257

Vuosittalaus ei-jäsenille 2012: 28 EUR

Subscription fee abroad 2012: 28 EUR

Irtonumerohinta / Single issues: 6 EUR

Osoitteenmuutokset sihteerille! /
Changes of address to the secretary!

Sisällysluettelo

Maaillanlopun meininkiä?	167
Tuomio Jorma Paavilainen 50 JT	168
Hiljaisia siirtoja	174
Ratkaisemisen SM ja vuosikokous	175
Kahdennukset	176
ISC 2013	183
Dan Meinking in memoriam	185
Syyspäivät 2012	186
Lisäys tuomioon Satushakki ja retrot, ST 2011 & Tehtäväniekka 2012	187
Rittirschin ilotulitus (2)	188
Paha pähkinä 54	188
In memoriam	189
Kenneth Solja 55 JT palkintotehtävät	190
Ensipainokset	191
Ratkaisupisteet	202
ST:n tehtävällat	203
Summary	203

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

SUOMENTEHTÄVÄNIEKATRY

<http://www.sci.fi/~stniekat/st>

Puheenjohtaja / Chairman: Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo.
Puh./Tel. 044 3264130,

e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki, e-mail: kkkarhunen@luukku.com

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta.

Puh./Tel. (03) 348 3447

e-mail: kauko.virtanen@tuubi.net

Pankkitili / Bank account:

Nordea Ylöjärvi FI34 1443 3000 0418 86

Jäsenmaksu 2012: 25 EUR

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Kauko Virtanen

Satakunnan osasto: Veikko Valo, PL 153, 28101 Pori, e-mail: psy@dlc.fi

Turun osasto: Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku
email: hannu.sokka@pp.inet.fi

Vaasan osasto: Seppo Praski, Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtäväshakki: Hannu Joentausta, Kunnatie 56, 15560 Nastola

Kannsitehtävän ratkaisu ja sisällön kuvaus on sivuilla 174-175 /

The solution and description of contents of the cover problem is on pp. 174-175.

Aineisto seuraavaan *Tehtäväniekka*-lehteen viimeistään 18.2.2013!

Maailmanlopun meininkiä?

On iloinen asia, että luet tätä tekstiä. Se on tae siitä, että maailma on edelleen olemassa eikä mitään radikaalia tapahtunutkaan perjantiana 21.12.2012. Silloinhan piti joidenkin arvelujen mukaan tapahtua maya-intiaanien kalenterin ennustama maailmanloppu. Varovaiset veikkaajat, epäilevät tuomaat ja monet muut, esimerkiksi monet mayakulttuurin tuntijat, ovat olleet maltillisempia odotuksissaan. Kalenteria tulkittaessa on arvioitu, että mainittu päivämäärä olisi mayojen mukaan uuden vaiheen alku, mikä on jonkin verran todennäköisempää.

Keskusteluissa asiasta on aiheellisesti kiinnitetty huomiota ihmiskunnan toimintaan ja maapallon tilaan. Hyvältä ei näytä, mutta asian tarkempi käsittely ei ole tämän lehden aluetta. Toki tehtävähakin harrastaja voi ajatusleikkinä pohtia sitä, mitä jäisi jäljelle, jos ihmiskunnan aika päättyisi äkisti, kuin veitsellä leikaten. Jos kirjalliset ja sähköiset lähteet jäisivät talteen, niin ehkä joskus älyllisen elämän edustaja jostakin maailmankaikkeuden syövereistä perehtyisi ilolla vaikkapa FIDE-albumeihin, ristihakkitehtäviin ja satushakin virtauksiin. Tämänkin lehden parissa voisi vierähtää jonkin aikaa

Vuoden loppuessa alkaa olla aika tehdä ponnekkaita uuden vuoden lupauksia. Tehtävien harrastaja voi luvata yhtä ja toista, vaikka teot puhuvat toki enemmän kuin sanat.

Vuoden lopun ilahduttava tapahtuma on kotimaisen tehtäväkirjan ilmestyminen. Ismo Tompurin tehtäviä esittelevä *Hiljaisia siirtoja* arvioidaan sisäsivuilla, ja hyväksi havaitaan. Suosittelemme lämpimästi!

Lehden muuta sisältöä ovat eräs pitkään odotettu tuomio, Kari Valtosen antoisan artikkelisarjan jatko-osa, muistokirjoitukset viime aikoina edesmenneistä tehtäväniekoista sekä tarina syyspäivistä. Vakio-osastoina mukana ovat tietysti ensipainososat, Paha pähkinä jne. Toivottavasti mielenkiintoista luettavaa löytyy!

Tässä lopuksi lukijalta tullut toivelista tehtäväniekoille. Otetaan näistä vinkkejä alkavaan vuoteen 2013, tai miksei pidemmäksikin aikaa!

10 toivetta tehtäväniekoille

- 1) Laatikaa!
- 2) Lähettäkää tehtävänne julkaistavaksi TN-lehdessä!
- 3) Ratkaiskaa TN-lehden tehtäviä!
- 4) Kommentoikaa ratkaisuja!
- 5) Kirjoittakaa juttuja TN-lehteen!
- 6) Kommentoikaa TN-lehden juttuja!
- 7) Opiskelkaa tehtävähakkia!
- 8) Levittäkää tietoa tehtävähakin ihmeellisestä maailmasta!
- 9) Tilatkaa vähintään yksi ulkomainen tehtävälehti!
- 10) Seuratkaa tehtäväkeskustelua internetissä!

Näiden lisäksi pitää muistuttaa mahdollisuudesta osallistua kansainväliseen ratkaisukilpailuun tammiukuussa ja seuraavassa kuussa vuosikokoukseen.

Kiitoksin kuluneesta vuodesta ja menestystä vuodelle 2013,

Jorma Paavilainen

Kilpailussa vaadittiin viiden siirron mattitehtäviä, sisältöön kohdistuvaa teemavaatimusta ei ollut. Perusteita tähän yksinkertaiseen vaatimukseen olivat tietysti viiden vuosikymmenen juhlallinen, vapaiden käsiin antaminen laatijoille sekä oma viehätymys monisiirtoisiin mattitehtäviin.

Laadinta-aika päättyi 28.2.2011 ja tehtäviä tuli 59 kappaletta 36 laatijalta 15 maasta: Sergei Abramenko (RUS), Grigori Atajants (RUS), Evgeni Bourd (ISR), Geoffrey Caveney (USA), Mirko Degenkolbe (GER), Marcel Dore (FRA), Jevgeni Fomitšev (RUS), Arieh Grinblat (ISR), Harald Grubert (GER), Arto Heimonen (FIN), Harri Hurme (FIN), V. Kjatovski (UKR), Ralf Krätschmer (GER), Nikolai Kuligin (UKR), Zoltan Labai (SVK), Ingemar Lind (SWE), Leonid Makaronez (ISR), Mihail Marandjuk (UKR), Terho Marlo (FIN), Oto Mihalco (SVK), Dieter Müller (GER), Nikolai Neptajev (RUS), Aleksandr Nikolitšev (RUS), A. N. Pankratjev (RUS), Josip Pernaric (CRO), Jorma Pitkänen (FIN), Samvel Pogosjan (Armenia), Christian Poisson (FRA), V. Rezinkin (BLR), Kenneth Solja (FIN), Ing. Miroslav Svítek (CZE), Rolf Uppström (SWE), Kenan Velikhanov (Azerbaidžan), Jakov Vladimirov (RUS), Dieter Werner (SWI), Klaus-Peter Zuncke(+).

Oletin, että viiden siirron mattitehtävät eivät olisi omiaan esimerkiksi ytimekkäisiin syklisiin esityksiin tai vakuuttaviin loogisen koulukunnan tehtäviin, mutta tuomiota ei tarvitse pitkälle lukea kohdattakseen näitäkin tyylilajeja.

Tehtävien taso vaihteli huipputehtävistä melko vaatimattomiin luomuksiin. Olen yrittänyt olla tuomiossani tasapuolinen ja ymmärtää laatijoiden tavoitteita. Tuomion valmistuminen viivästyi, mitä pahottelen. Aluksi yritin ratkaista kaikki tehtävät, mutta tämä osoittautui liikaa aikaa vieväksi eikä kovin palkitsevaksi.

Kiitokset kaikille laatijoille, luottamusmiehes Neal Turnerille ja onnittelut kilpailussa menestyneille!

The competition required for orthodox mates in five moves without specifying the thematic content. Reasons for this were the wish to celebrate five decades and to give free choice for the composers to realize different ideas, and of course, to enjoy more movers, one of my preferred genres of composition.

The closing date was 28.2.2011 and there were 59 entries by 36 composers from 15 countries (see the left column).

Initially I thought that 5#s might not be very well suited, for example, for succinct cyclic presentations or for convincing problems of the logical school of composition. The composers proved me partly wrong, as you will notice by reading this award a bit further.

The quality of the problems varied from great to modest. I have tried to produce a balanced award with understanding to the composers' aims.

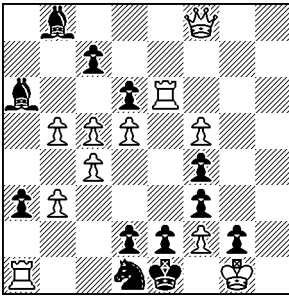
At the start of the judging process I tried to solve all compositions, but this turned out to be too time-consuming and not rewarding enough.

My sincere thanks to every composer, tournament director Neal Turner and congratulations to successful composers!

1. palkinto/Ist prize Terho Marlo, Suomi/Finland

Monen kilpailutehtävän kohdalla tuli tunne siitä, että tämänkaltaista on nähty, mutta tämän tehtävän suhteen tunne oli päinvastainen. Omaperäinen, mieleenjäädävä ja vaikuttava tehtävä, jonka tutkiminen tuotti suurta iloa. Muunnelmien puolustusmotiivit ja haitat ovat yhtenäiset: musta avaa Lb8:n linjaa, mutta katkaisee toi-

1. palkinto/1st prize
Terho Marlo (FIN)

5#

11+12

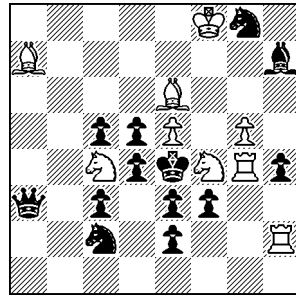
sen viistorivin, jolta jompikumpi lähetti voisi puolustaa. Alkusiirtoa ja hiljaista uhkausta ei ole helppo keksiä, puhumattaakaan lähes mystisistä uhrausmuunnelmista. Musta on valkean hiljaisen 2. siirron jälkeen melko voimaton hienoja uhkauksia vastaan. Ylivoimainen voittaja!

Many entries brought a more or less strong feeling of déjà vu or their ideas reminded of other problems, but this problem was a brilliant exception. It was a delight to study this original, memorable and impressive composition. The defence motives and errors are similar: black opens the diagonal for Bb8, but interferes a future defensive diagonal for either of his bishops. The key and quiet threat are not easy to spot and the same is certainly true of the almost mystical variations with sacrifices. After white's second moves black is almost helpless against the beautiful threats. A winner by a wide margin!

Try: 1.De7? La7! 2.Txe2+ fxe2 3.f3 Lxc5+
 Solution: 1.Dg7! (threat 2.Te3! (3.Txd1+ Kxd1 4.Da1+ Kc2 5.Tc3#; 2.- fxe3 3.Dg3 ~ 4.fxe3+ f2+ 5.Dxf2#, not 2.Th6? Lb7! nor 2.Dg4? Lc8!);
 1.- dxc5 (defends by opening b8-h2:
 2.Te3? fxe3 3.Dg3 c6!, but closes a7-g1)
 2.De7! ~ 3.Txe2+ fxe2 4.f3 ~ 5.Dh4#,
 1.- c6 (same defence motive, but closes

long diagonal) 2.Th6!! (2.-Lb7 is not a defence any more, 2.- ~ 3.Th1 ~ 4.Dxg2 ~/ fxg2 5.Kh2/Kxg2#; 3.- gxh1D+ 4.Kxh1 ~ 5.Dg1#.) 2.- La7 3.Th1 Lxc5 4.Dxg2 Lxf2+ 5.Dxf2#,
 1.- Lc8 2.Te3 Lxf5 3.Txd1+ Kxd1 4.Da1+ Lb1 5.Dxb1#.

2. palkinto/2nd Prize
Mihail Marandjuk (UKR)

5#

9+13

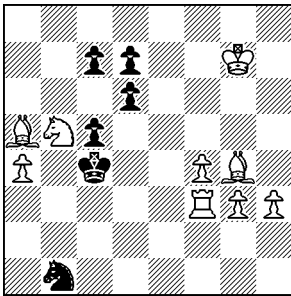
2. palkinto/2nd prize **Mihail Marandjuk, Ukraina/Ukraine**

Näyttäviä muunnelmia, joissa on patteripeliä ja paluusiirtoja. Muunnelmat ovat eloisia, koska musta kuningas saadaan ajettua neljässä muunnelmassa kolmelle eri ruudulle 2. siirrossa. VTh2 on tarpeen vain muunnelmassa 1.-dxc4, mutta tällaisia pieniä myönnytyksiä taloudellisuudessa on laadinnassa usein pakko tehdä. Mustan puolustusten hyödyt ovat erilaisia, mutta tehtävän pääpaino on selvästi valkean pelissä – joka sekään ei ole aivan yhtenäistä, mutta toki rikasta.

Spectacular variations showing battery play and switchbacks. The variations are lively with the black king forced to three different squares on 2nd move. WRh2 is necessary only after 1.-dxc4, but concessions in economy like this are often inevitable. Black's defence motives are different, but the main point of the problem is in white's play – which is not

quite coherent, though full of action.
 1.Lb8! ~ 2.Rd6+ Kxe5 3.Rc4+ Ke4 4.Rg6+
 Kd3 5.Rge5#
 1.- Ra1 2.Lxd5+ Kf5 3.Le6+ Ke4 4.Rg2+
 Kd3 5.Re1#
 1.- Da6 2.Rxd5+ Kd3 3.Rf4+ Ke4 4.Rxe2+
 Kd3 5.Rc1#
 1.- dxc4 2.Rxe2+ Kd3 3.Rf4+ Ke4 4.Rg6+
 Kd3 5.Lf5#

3. palkinto/3rd Prize
Jakov Vladimirov (RUS)

5# 9+6

3. palkinto/3rd prize Jakov Vladimirov, Venäjä/Russia

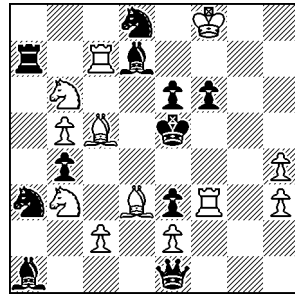
Valkeat paluut 4. ja 5. siirroissa muunnelmassa 1.-Rc3 ja 1.-c6. Paluuteemaa täydentää mukavasti 4.La5 muunnelmassa 1.-Rd2. Tehtävän rakenne on hyvä ja valkean upseerien voima pysyy kurissa mustan yllättävän niukoilla voimilla. Kepeä, elegantti ja antoisa luomus.

White switchbacks on 4th and 5th moves in main variations 1.-Sc3/c6. In the variation 1.-Sd2 the switchback 4.Ba5 is a nice addition. The construction is good and the white pieces are kept well under control by small means. The composition is seemingly effortless, elegant and rewards a close study.

1.Te3!(zz)
 1.- Rc3 2.Txc3+ Kd5 3.Lf3+ Ke6 4.Te3+!
 Kf5 5.Lg4#!
 1.- c6 2.Le2+ Kd5 3.Td3+ Ke6 4.Lg4+!
 Ke7 5.Te3#!

1.- Kd5 2.Lf3+ Kc4 3.Le4 d5/c6 4.Lxb1
 (Lc2)/Rd6+
 1.- Rd2 2.Lxd2 Kd5 3.Lf3+ Kc4 4.La5, 2.-
 c6 3.Le2+ Kd5 4.Rc3+

1. kum./1st HM
Arieh Grinblat & Evgeni Bourd (ISR)

5# 12+11

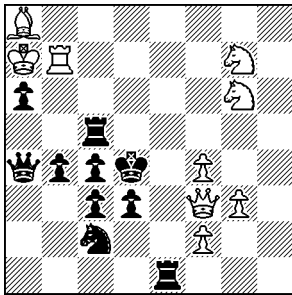
1. kunniamaininta/1st Honorary Mention Arieh Grinblat & Evgeni Bourd, Israel

Muunnelmien toisissa ja neljänsissä siirroissa toteutuu siirtosykli AB–BC–CA ja kolmansissa siirroissa valkea paluu. Idea ei ole uusi, mutta toteutus on miellyttävä, lyhytuhasta huolimatta. Puolustusten haitat ovat erilaisia, mikä on pieni miinus.

White move cycle AB–BC–CA on 2nd and 4th moves, switchbacks on 3rd moves. The idea is not new, but the realization has succeeded reasonably well. The short threat and different defence errors are slightly distracting.

1.Le7!(2.Tc5#)
 1.-Rc6 2.Rxd7+[A] Kd5 3.Rb6+ Ke5
 4.Lxf6+[B] Kd6 5.Txc6#
 1.-Txc7 2.Lxf6+[B] Kd6 3.Le7+ Ke5
 4.Txe3+[C] Kf4 5.Lg5#
 1.-Dc3 2.Txe3+[C] Kf4 3.Tf3+ Ke5
 4.Rxd7+[A] Kd5 5.e4#
 1.-Lc6 2.Rd7+ Kd5 3.Txe3 (4.Rb6#) 3.-Ld4
 4.Te5+ Lxe5/fxe5 5.Rb6/Rf6#, 3.-Ta6(b7)
 4.c4+ Rxc4/bxc3 ep 5.Le4/Rxf6#
 1.-Ld4 2.Rxd7+ Kd5 3.Tf4 (4.Txd4,Le4#)
 3.-Rc6 4.Txd4+ Rxd4 5.Tc5#

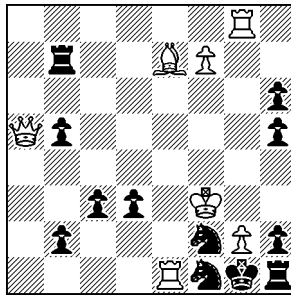
2. kum./2nd HM
Grigori Atajants (RUS)

5#

9+10

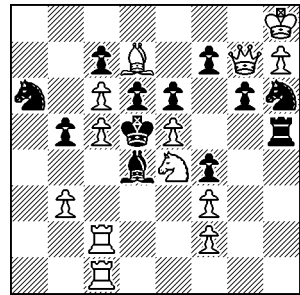
3. kum./3rd HM
Ralf Krätschmer (GER) &
Dieter Werner (SWI)

5#

7+12

4. kum./4th HM
A. N. Pankratjev (RUS)

5#

13+12

2. kunniamaininta/2nd Honorary Mention Grigori Atajants, Venäjä/Russia

Ensivaikutelma oli, että tällaisella tehtävällä täytyy olla edeltäjä – mutta kunnes toisin todistetaan, niin sellaista ei ole. Hieno ja klassisen kaunis löytö: Plachutta yhdistettynä D-uhrauksiin tiukan analogisissa muunnelmissa. Rakenne vaikuttaa hyvältä.

My first impression was that this kind of a composition just has to have an anticipation, but that may not be so. Beautiful classic art, Plachutta with queen sacrifices in analogical variations with a good construction.

- 1.Rh4? (2.De4+ Txe4 3.Rf3+ Kd5 4.Td7#,
2.- Kxe4 3.Te7+ Kd4 4.Rf3#) 1.- De8!
1.Re5! (2.Re6/Rf5#)
1.- T1xe5 2.Rf5+ Txf5 3.De4+ Kxe4 4.Te7+ Kd4 5.Te4#
1.- T5xe5 2.Re6+ Txe6 3.Dd5+ Kxd5
4.Td7+ Kc5 5.Td5#

3. kunniamaininta/3rd Honorary Mention Ralf Krätschmer, Saksa/Germany & Dieter Werner, Sveitsi/Switzerland

Tämän tehtävän arvo nousi silmissäni koko tuomioprosessin ajan. Selväpiirteinen loogisen koulukunnan edustaja ja miellyttävä ratkaisukohde hiljaisiin siirroiin, jotka tähtäävät mustan tornin kyyditsemiseen

kuudennelle riville.

During the judgement process the value of this problem rose slowly, but surely. A clear-cut problem of the logical school of composition and a pleasure to solve. The black rook is decoyed to the 6th rank by quiet moves.

- Thematic tries: 1.Lc5? (2.Lxf2#) 1.- Txf7#!
1.Db6? (2.Dxf2#) 1.- Txb6! 2.g4?

- Solution: 1.g4! (2.gxh5+ Rg4 3.Txg4/Lc5#)
h4 2.g5 (3.gxh6+) h5 3.Db6 (4.Dxf2#) Txb6
4.Lc5 (5.Lxf2#) Tf6+ 5.gxf6#
(1.- hxg4+ 2.Txg4+ Rxg4 3.Lc5+ Re3/Rf2
4.Lxe3/Lxf2#)

4. kunniamaininta/4th Honorary Mention A. N. Pankratjev, Venäjä/Russia

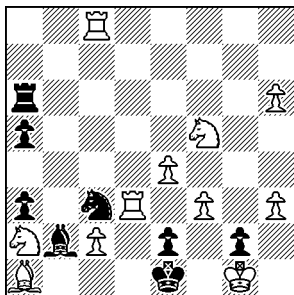
Tuttua patterinluontia ja takanappulan uhrautumisia tukintoja varten. Yhtenäiset haitat, kaukotukinnat ratsuilla ovat hyvä lisä, samoin mattisiirtojen paluut. Liian vahva alkusiirto ja lyhytuhkaus ovat harmillisia.

Familiar battery creation and sacrifices of the rear battery piece to block a flight square. The black defence errors are analogically distant blocks and the mate moves are switchbacks. The key is too strong and the short threat is not pleasant.

- 1.Td1! (2.Txd4+ Kxd4 3.Td2#)

1.-Rb4 2.Rc3+ Kxc5 3.Ra4+ Kd5 4.Tc5+
 dxc5 5.Rc3#
 1.-Rf5 2.Rf6+ Kxe5 3.Rg4+ Kd5 4.De5+
 dxe5 5.Rf6#
 1.Td2? Th1!

Erikoiskunniamaininta/
Special Honorary Mention
Harri Hurme (FIN)
 (mukaan/after Ado Kraemer)

5#

11+8

Erikoiskunniamaininta/Special Honorary Mention Harri Hurme, Suomi/Finland
 (mukaan/after Ado Kraemer)

Houkutus 1.Txc3? on oleellinen osa kokonaisuutta, mutta sen alkusiirto on valitettavasti upseerin lyönti. Itse ratkaisussa rakennetaan hienosti Novotny-koneisto – ei tosiaan täysin laatijan ominaisiin, mikä vie tehtävän erikoisasemaan ja toivottavasti perustelee sijoituksen. Hie­man liian ilmeistä alkusiirtoa ja lyhytuhkausta kompensoi muu peli, mikä on antoisaa. Erityistunnustuksen rehellisyydestä ansaitsee laatija, joka tunnustaa avoimesti velkansa Ado Kraemerille (3#) eikä yritä kätkeä tehtävän syntyperää!

The try 1.Rcxc3? is an essential part of the problem, but unfortunately also a capture of a black piece. The solution shows a very nice construction of a Novotny interference, based on a three-mover by Ado Kraemer. The rather obvious key carries a short threat, but the rich play offers compensation for these

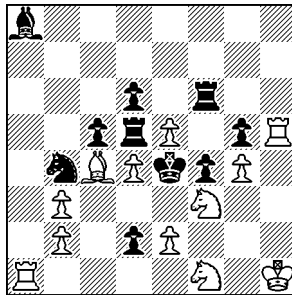
defects. The composer deserves a special mention for honesty in confessing his debt to Ado Kraemer (#3), instead of trying to conceal the origin of his entry.

Try: 1.Txc3? Txh6! 2.Re3 Tg6 3.Tc8 Lg7!;
 3.Tc7 Lh8! 4.Lxh8 Tg7!

Solution: 1.Re3! [2.Rxg2#] 1.-Tg6 2.Txc3!
 [3.Tc8! threat 4.c3! & 5.Rc2#; 3.-Lh8
 4.Txh8!]; 2.-Tg8! 3.Tc7! (4.c3 ~ 5.Rc2#,
 3.Tc8? Lh8!) 3.-Lh8! 4.Tg7! Txg7/Lxg7
 5.Lc3/Rxg2#

By-variations 2.-Lxa1 3.Tb3! and 2.-Lc1
 3.Rxc1!

1. maininta/*Ist Commendation*
Jevgeni Fomitshev (RUS)

5#

12+10

1. maininta/Ist Commendation Jevgeni Fomitshev, Venäjä/Russia

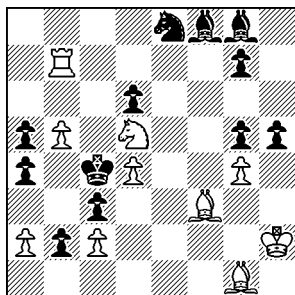
Tehtävä kärsii hieman symmetriasta, vaikka se tuokin yhtenäisyyttä muunnelmiin. Sisällöllisesti 4. kunniamaininta on läheinen sukulainen. Vaatimattoman alkusiirron jälkeen uhkaus johtaa mattiin neljännessä siirrosta ja 1.-Tg6 pidentää uhkausta siirroilla.

This problem suffers a bit of symmetry, though it also gives unity to the variations. Regarding the thematic contents it must be noted that no. 53 is strikingly similar to this problem. The key is not the best possible and after it the threat is short, 1.-Rg6 extends it by a move.

1.Td1! Tg6 2.R1xd2+ (threat) Ke3 3.Rf1+

2. maininta/2nd Comm.

Oto Mihalco &
Zoltan Labai (SVK)

5#

10+12

(switchback 1) Ke4 4.Td3! cxd4 5.R1d2#
(switchback 2), 4.- Rxd3 5.Lxd3#

1.-Txd4 2.Rxg5+! Kxe5+ 3.Rgf3+ (switch-
back 1) Ke4 4.Te5+! dxe5 5.Rg5# (switch-
back 2)

1.-Txe5 2.R3xd2+ Kxd4+ 3.Rdf3+ (switch-
back 1) Ke4 4.Td4+! cxd4 5.R3d2#
(switchback 2)

1.-Th6 2.R1xd2+ Ke3 3.Rf1+ Kf2 4.Txb6-
5.Th2#

2. maininta/2nd Commendation Oto Mihalco & Zoltan Labai, Slovakia

Tuttu idea valkean antikriittisistä siirroista päämuunnelmissa 1.-b1D ja 1.-hxg4. Puolustusten haitat ovat erilaiset ja peli päättyy valkean 4. siirtoihin – olisipa päämuunnelmissa vielä voinut olla loppu 4.-Rd5 5.Le2#.

A familiar idea with anticritical moves in main variations 1.-b1Q and 1.-hxg4. The black errors are different and the play is actually over after 4 moves. A pity that there could not be a finish such as 4.-Sd5 5.Be2 in main variations.

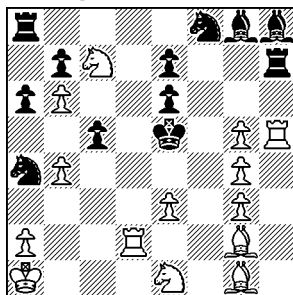
1.a3! (2.Tc7+ Rxc7 3.Rxc7 hxg4/Lh7 4.Le2/Ld5#)

1.- b1D 2.Rb6+ Kxb5 3.Rd7+ Kc4 4.Txb1
~~ 5.Rb6#

1.- hxg4 2.Re3+ Kxd4 3.Rxg4+ Kc4 4.La7
~~ 5.Re3#

3. maininta/3rd Comm.

Arieh Grinblat &
Evgeni Bourd (ISR)

5#

14+12

1.- Lh7 2.Rb6+ Kxb5 3.Ld5 b1D 4.Rd7+
Ka6 5.Rb8#

3. Maininta/3rd Commendation Arieh Grinblat & Evgeni Bourd, Israel

Säpäkät antikriittiset siirrot, mutta raskas rakenne ja puolustusten erilaiset haitat eivät ilahduta.

Effective anticritical moves, but the heavy position and different errors in Black's defences downgrade this problem.

1.Th6!(2.Td5+ exd5 3.Rd3#)

1.-Txb6 2.Lxb7(3.Rf3#) Tf6 3.Rd3+ Kd6
4.Rb2+ Ke5 5.Rc4#

1.-Rg6 2.Td7 (3.Rd3#) Rb2 3.Rf3+ Ke4
4.Rh4+ Ke5 5.Rxg6#

4. Maininta/4th Commendation Ralf Krätschmer, Saksa/Germany

Loogisen koulukunnan edustaja, mutta valkea uhkaa 3. siirtonsa jälkeen myös 4.Rxc2+ Kxc4 5.Lg8#. Tätä mustan kolmas siirto ei siis valitettavasti salli, vaan jättää huomiotta torjuessaan lyhytuhkauksen. Tämä on minusta merkittävä vika muuten miellyttävässä tehtävässä.

This otherwise nice composition of the logical school is marred by the fact that after white's 3rd move white has both a short threat, which is parried by black,

and also a longer threat 4.Sxc2+ Kxc4 5.Bg8#, which happens after 3.-Ba6. To my mind, this is a serious flaw – a pity!

Thematic tries: 1.Kh8? c1D!, 1.dxc6? La6!, 1.Rxc2+Kxc4 2.Lg8?

Solution: 1.Tg4! [2.Txe4#] 1.- Txc4+

2.Kh8 [3.e3#] Te4 3.dxc6 [4.R7b5#] La6

4.Rxc2+Kxc4 5.Lg8#.

Huomaukset tuomiota vastaan on lähetetty 31.3.2013 mennessä osoitteeseen Neal Turner, Vanha Hämeenkyliäntie 26 A, 00390 Helsinki, sähköposti: nealturnerfinland@hotmail.com.

Remarks shall be sent before 31st March, 2013 to Neal Turner, Vanha Hämeenkyliäntie 26 A, 00390 Helsinki, Finland, email: nealturnerfinland@hotmail.com.

Hiljaisia siirtoja - Ismo Tompurin valitut shakkitehtävät

Joulukuun alussa ilmestyi pitkästä ajasta suomalainen tehtäväshakkikirja. *Hiljaisia siirtoja – Ismo Tompurin valitut shakkitehtävät* esittelee 70 sivullaan Ismo Tompurin valitut shakkitehtävät, joita on 120.

Tehtävien lisäksi kirjassa on kolme peliä, voittihan Tompuri nuorten Suomen mestaruuden vuonna 1967 ja edusti samana vuonna Suomea nuorten MM-kilpailussa Jerusalemissa. Peliura kuitenkin päättyi melko pian tämän jälkeen, mutta tehtäväshakista on tullut hänen tapansa harrastaa shakkia. Tompurin omin sanoin: ”Kun vertaan shakkiotteluita ja tehtäväshakkia toisiinsa, pidän tehtäväshakkia kyllä vaativampana lajina. Mielestäni se vaatii enemmän ajattelua.”

Tompurin tehtäviä on julkaistu etenkin *Suomen Shakin* palstoilla ja siksi onkin luontevaa, että lehden ensipainospalstaa pitkään toimittanut Kari Valtonen on kommentoinut tehtäviä. Kansitehtävämme on kirjan numero 58, joka sai toisen sijan *Suomen Shakin* vuosikilpailussa 2004. Tässä tehtävää koskeva ote kirjasta:

Tehtävän 58 kohdalla annan puheenvuoron tuomari David Shirelle:

”MLa3:n ja mKd4:n siirtoihin ovat matit valmiina (1...L~/Lxc5/Kxc5 2.Db4/Da1/Dc3#), mutta miten saada matit

mRg4:n siirroille? 1.Kc6? hoitaa sen yhden tekevät siirrot [2.De5#], mutta 1...Re3! on riittävä vastaus. 1.Lf1? (sp) kumoutuu 1...Lxc5:een. 1.Lb5? valmistautuu vastaamaan 1...Lxc5:een 2.Td3#:lla, mutta 1...Kxc5:n jälkeen mK pääsee b5:een. 1.La6! (sp.) 1...R~ 2.De3#, 1...L~ 2.Db4#, 1...Lxc5 2.Td3#, 1...Kxc5 2.Dc3#. Konstailematon tehtävä, jossa laati ja selvästi saavuttanut tavoitteensa. Laudan reunoja on käytetty vaivattomasti rajaamaan vLd3:n ei-toivotut siirrot. Tämä teos saattaa olla edelletty, mutta pitäisi tutkia 1800-luvun läh-

teitä voidakseen tietää totuuden. Tehtävää ei kuitenkaan heikennä se, että se on vanhanaikainen!”

Laadintakilpailuissa on yleensä kolme sijoituskategoriaa: palkinnot, kunniainninnat ja maininnat. Tässä kilpailussa tuomari katsoi sijoittamansa tehtävät sen verran tasalaatuisiksi, ettei jakanut palkintoja, vaan valitsi kaikille kategorian ”sijat”.

Tompurin tuotannon pääpaino on mattitehtävissä ja kirjassa niitä onkin selvä enemmistö: kaksisiirtoisia mattitehtäviä on 95, kolmisiirtoisia 14 ja neljän siirron matteja kaksi. Itsematteja on kolme ja apumatteja kuusi.

Kirjan primus motor on Ismon veli Vesa Tompuri, joka sai kirjan tekijöiksi parhaat kotimaiset osajat, tehtävien asiantuntevaksi kommentoijaksi suurmestari Kari Val-

tosen ja kirjan taittäjäksi Hannu Harkolan. Valtosen kommentit ovat sekä asiantuntevia että helposti ymmärrettäviä. Kirja onkin erinomainen tietolähde kaikille, joita tehtävien sisällön ymmärtäminen kiinnostaa. Yhdenkin tehtävän tutkiminen Valtosen opastuksella on opettavaista, puhumattakaan 120 tehtävästä! Harkolan selkeä taitto on tuottanut helpopolukuisen kirjan, jota on ilo sekä selailla että tutkia antamuksella.

Ainoa pieni asia, jota kirjalta vielä voisi toivoa, on hakemisto esitellyistä teemoista ja käsitteistä. Tätä puutetta korvaa se, että kommentteissa on kursivoitu tärkeimmät käsitteet, joten ne on helppo löytää. Lyhyesti: *Hiljaisia siirtoja* on erittäin suositeltava teos kaikille vähänkin tehtävähakista kiinnostuneille.

Tiedustelut ja tilaukset puheenjohtajalle, yhteystiedot toisella kansisivulla.

Ratkaisemisen SM-kilpailu ja vuosikokous 2013

Shakkitehtävien ratkaisemisen SM-kilpailu järjestetään lauantaina 23.2.2013 Shakkiareenalla. Kilpailu alkaa kello 13 ja kestää kolme tuntia. Kilpailun johtaja ja tehtävien valitsija on Neal Turner. Tulokset otetaan RELO-laskentaan ja ne vaikuttavat ratkaisemisen edustusjoukkueiden valintaan.

Kilpailun jälkeen, ennen vuosikokousta kahvitarjoilu.

ST:n vuosikokous pidetään Shakkiareenalla lauantaina 23.2.2013 alkaen klo 17.00.

Esityslista

- 1) Kokouksen avaus
- 2) Kokouksen järjestäytyminen
- 3) Kokouksen laillisuus
- 4) Työjärjestyksen vahvistaminen
- 5) Toimintakertomus vuodelta 2012
- 6) Tilinpäätös vuodelta 2012
- 7) Toiminnantarkastuskertomus
- 8) Tilinpäätöksen vahvistaminen

9) Muut kertomukset

10) Vastuuvapaudesta päättäminen

11) Valinnat vuodeksi 2013

- puheenjohtaja

- varapuheenjohtaja

- sihteeri

- taloudenhoitaja

- kirjastonhoitaja

- johtokunnan kaksi varajäsentä

- kaksi toiminnantarkastajaa ja heidän varamiestensä

12) Muut valinnat: matrikkelinhoitaja, tehtävähakillinen toimikunta, edustaja Maailman tehtävähakiliitto WFCC:ssä, edustajat SSL:ssa, RELO-toimikunta

13) Jäsenmaksut vuodelle 2013

14) Toimintasuunnitelma vuodelle 2013

15) Talousarvio vuodelle 2013

16) Arvonimiasiat

17) Huomionosoitukset: kunniakiertopalkinto ja Leo Valven kiertopalkinto

18) Muut asiat

KAHDENNUKSET

Ennen kuin siirryn varsinaiseen aiheeseen, on tarpeen selvittää, mitä tarkoitan termillä ”kاهدennus” ja varsinkin, mitä en tarkoita. Ainakin kahteen, tai oikeastaan kolmeen termiin on tehtävä pe-säero, ja ne ovat ”välitön kahdennus”, ”uraus” ja ”linjanraivaus”.

Välitön kahdennus

Tapanani on ollut lähteä liikkeelle historian aamuhämäristä, niin nytkin. Tehtävän **K01** houkutukset ovat 1.Lc6+? Kxb4 2.Da4+ Kc5 3.Db5+ Kd6 4.? ja 1.Le8+? Kxb4 2.Da4+ Kc5 3.Db5+ Kd6 4.Dc6+ Ke5 5..?, eli oikea valinta-alkusiirto on **1.Ld7+!** Kxb4 2.Da4+ Kc5 3.Db5+ Kd6 4.Dc6+ Ke5 5.De6+ Kf4 6.Df5#. Alkusiirto 1.Ld7+ on ennakkokahdennus, mutta se ei muuta itse asiaa eli sitä, että vD siirtyy samalle linjalle kuin vL, eli linjanappula **a** (vL) avaa (”uraa”) linjan toiselle linjanappulalle **b** (vD) siirtymällä linjaa pitkin niin, että **b** voi seurata sitä, ja **a** tukee **b**:tä. Tässäkin tehtävässä on kahdennus, mutta siitä puuttuu yksi tärkeä ainesosa.

Bristol-uraus

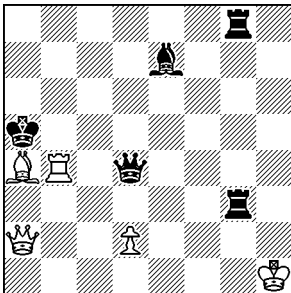
Tehtävä **K02** on hiukan tuoreempi ja varmaan useimmille lukijoille tuttu. Alkusiirto **1.Th1!** luo siirtopakon, ja tehtävässä on oikeastaan vain yksi muunnelmä: 1...Ld7[e8] 2.Db1 (3.Db4#) Lb5 3.Dg1#. Kyseessä on kuuluisa Bristol tai Healey, kaikkien urausten prototyyppi. Myös tässä linjanappula uraa toiselle tietä, suurin ero d’Orvillen tehtävään on, että uraava nappula ei tue jäljessä tulevaa nappulaa. Tässä siis uraussiirto on ”puhdas”, koska sillä on ainoastaan linjan raivaava tehtävä.

Loydin uraus tai linjanraivaus

Myös **K03** on useille tuttu. Alkusiirto **1.La8!** uhkaa 2.Db7 ~ 3.Dh1#, joka onkin päämuunnelmä. Sivumuunnelmia ovat 1...Kf1 2.Dxf5+ ja 1...R~ 2.Db6. Alkusiirto 1.La8! ja sitä seuraava 2.Db7 ja 3.Dh1# ovat esimerkkinä ns. Loydin linjanraivauksesta – tai Loyd-urauksesta, jota nimitystä myös näkee: linjanappula **a** siirtyy linjaa pitkin ylittäen kriittisen ruudun, jot-

K01. August d’Orville

131. *Problèmes*,
Nürnberg 1842

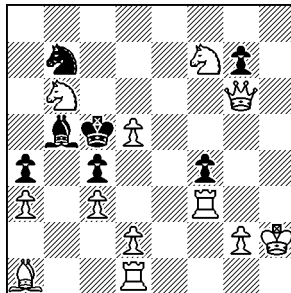

6#

5+5

K02. Frank Healey

1. palk*. BCA-turn.,
Bristol 1861

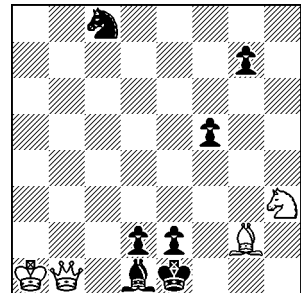

3#

12+7

K03. Samuel Loyd

45. *Cincinnati Dispatch*
5.9.1858

3#

4+7

ta toinen linjanappula **b** voi siirtyä teema-
linjalle ja edelleen samaa linjaa pitkin nappula
a ei tue **b**:tä, vaan pelkästään vapauttaa
linjan sen käyttöön. Kriittinen ruutu on
tässä b7. Jos Healeyn tehtävästä puuttui-
si vL a1 ja vK olisi ruudussa h1, tehtävä
ratkeaisi siirrolla 1.Ta1! – ja edessämme
olisi Loydin linjanraivaus. Oleellinen ero
on siinä, tekeekö uraava nappula uratta-
valle tietä tulo- vai menosuuntaansa.

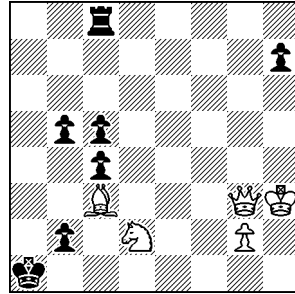
Konstruktioista

Pieni välihuomautus: tehtäviä tulee arvi-
oida syntyäikansa taustaa vasten. d'Orvillen
tehtävässä silmään pistävät tietysti mustan
julmetut uhkaukset. Niillä on ainakin varmistettu
tehtävän korrektisuus, jonka olisi voinut varmistaa
muullakin tavalla näkemällä vaivaa, sillä kaikki
eivät d'Orvillenkaan aikana enää sallineet
mustan vahvoja uhkauksia alkuasemassa. Mansubi-
tyyppisten K-jahtien aika oli menossa ohi. Lieventävä
seikka on, että laatijat eivät olleet niin tietoisia
muiden teoksista kuin nykyään, sillä esimerkiksi
shakkipalstoja ja varsinkin -lehtiä oli hyvin harvassa.
d'Orvillen tehtävässä kiitosta ansaitsevat toki
houkutukset 1.Lc6+? ja 1.Le8+?.

Sen sijaan on merkittävää, että en ole törmännyt
Healeyn tehtävän konstruktiota kritiikkiin. Parhaimpiin
aikalaistehtäviin verrattuna tehtävän rakenne on
karmea. Parantaminen käy näin yksinkertaisesti:
vTf3 = vLf3, vRb6 = vsb6, sitten koko asema
askel vasemmalle, jolloin päästään eroon kolmesta
nappulasta, ja lopuksi vK h1:een. Nappulaluku 10+6,
ja kaksi yövarijapuseeria pois! Ratkaisu 1.Tg1! Lc7[d8]
2.Da1 La5 3.Df1#. Nykyään on helppoa laatia
koneen avulla parempia versioita, mutta ei tähän
3#-tehtävään konetta olisi tarvittu, vain pari kelpo
ratkaisijaa, joita niitäkkin jo tuolloin oli.

K04. Henry Turton

v. Ill. *London News* 6.9.1856

3#

5+7

Toki laatijalla syynsä oli: näyttihän ratkaisu (kai?) näin yllättävömmältä, mutta ei tarvitse kuin verrata tätä Bristol-urausta 17-vuotiaana Loydin eleganttiin luomukseen, niin, no, jätän asian päätettäväksenne, kuten amerikkalaiset sanoisivat.

Turton

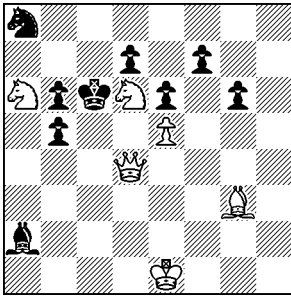
Edelleen samoilta ajoilta on peräisin tehtävä **K04**, joka vihdoin havainnollistaa sitä, mitä tarkoittaa kahdennus (engl. doubling; saks. Verdoppelung). Ratkaisu päämuunnelmineen kulkee näin: **1.Lh8!** (2.Da3#) b4 2.Dg7 uhaten sekä 3.Dxb2# että 3.Da7# ja nyt 2...Ta8 3.Dxb2#. Aiheemme kannalta epäoleellisia ovat muunnemat 1...Ta8/c3/Ka2 2.D[x]c3.

Tässä tehtävässä linjanappula **a** ylittää kriittisen ruudun g7, johon toinen, samankulkuinen nappula **b** siirtyy joko luoden mattiuhan tai tehden matin linjaa pitkin niin, että nappula **a** tukee sitä. Tämä tehtävä on ns. Turton-kahdennusten prototyyppi. Alun perin tehtävässä oli sivuratkaisu 1.Lb4 (1...cxb4/b1D/b1R 2.Dg1+/Da3+/D~1), minkä vuoksi oli tarpeen lisätä vsg2, ja lyhytuhka on harmillinen, mutta muutoin sommitelma on puhdas, sillä vL:n on mentävä juuri h8:aan asti, koska muut siirrot samalle linjalle kumoutuvat puolustukseen 1...b4! Yllä olevaa kuva-

K05. Samuel Loyd

25. *NY Clipper*, lokak. 1856

1. palk. *NY Saturday
Courier* 1856

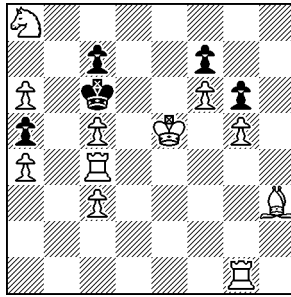

4#

6+9

K06. Erich Brunner

*Akademische Monatsheft
für Schach* 1910

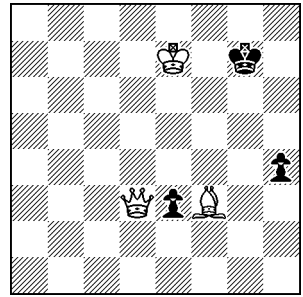

3#

11+5

K07. Franz F. Palatz

v. *La Vie Rennaise* 1931

3#

3+2

usta on vielä täsmennettävä siten, että nappula **a** on heikompi ja nappula **b** vahvempi.

Kahdennuksella on siis seuraavat tunnusmerkit: 1) linjanappula **a** ylittää kriittisen ruudun; 2) toinen samankulkuinen nappula **b** siirtyy kriittiselle ruudulle samalle linjalle edellisen kanssa ja 3) nappula **b** tekee matin tai toteuttaa muun uhkaoksen teemalinjaa pitkin niin, että nappula **a** tukee sitä.

Yhteenveto: K01 ei ole tarkoittamani kahdennus, koska teemalinjalla ei tapahdu kriittistä siirtoa, K02 ja K03 siksi, että teemanappulat eivät tue toisiaan.

Loyd-kahdennus

Idean voi toteuttaa myös niin, että vahvempi nappula tekee kriittisen siirron ja tukee heikompa, kuten Loyd samana vuonna tehtävällä **K05** osoitti. Lähdetiedot johtuvat siitä, että laadintakilpailun julistanut *Saturday Courier* lakkasi ilmestymästä ennen tuomion julistamista, joten toimittaja jatkoi kilpailua uudessa lehdessä, jonka shakkialpista ilmestyikin sitten peräti 50 vuotta!

Tehtävän K05 mottona oli ”A bold attempt is half success”, mikä ainakin tämä

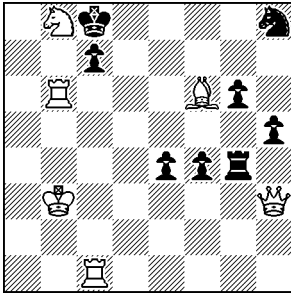
tehtävän kohdalla piti paikkansa. Varmasti silloista lukijakuntaa yllättänyt ratkaisu on **1.Dg1!** ~ 2.Lf2 Kd5 3.Lxb6 (4.Dc5#) Kxe5 4.Dd4#, ja yllättää sen nykylukijankin, jos ei ole tehtävää nähnyt. Vahvemman nappulan vetäytymisen kriittisen ruudun f2 yli teemalinjalla taaksepäin motivoi se, että sen suurempaa voimaa tarvitaan viemään mattisommitelma päätökseen.

Brunner-kahdennus

Voivatko teemanappulat sitten olla samanhahvuiset, eivät vain samankulkuiset? Puoli vuosisataa vierähti, ennen kuin sveitsiläinen Erich Brunner tehtävällä **K06** näytti, että sekin käy päinsä. Koetelmat 1.T~4? Kxc5 2.Tgg4 Kc6 3.Tc4+ Kd7! jättävät mK:lle pakoruudun, joten ainoa oikea tie on **1.Th4!** Kxc5 2.Tgg4 Kc6 3.Tc4# – ja pakoruutu d7 on suojattu.

Teemanimikkeistä sen verran, että kaksi jälkimmäistä teemaa kantavat myös nimiä Loyd-Turton ja Brunner-Turton. Koska pidän Turtonin sommitelmaa ns. peruskahdennuksena (eli Turton = kahdennus), katson, että Loyd- ja Brunner-kahdennus riittävät. Tämä huomautus vain siltä varalta, että ulkomaisissa lähteissä tulee esim. muoto ”Brunner-Turton” vastaan.

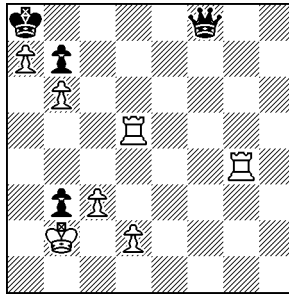
K08. Rafael Kofman
Die Schwalbe 1935

3#

6+8

K09. Franz Sackmann
Deutsche Schachblätter
1910

4#

7+4

Jos Brunner-kahdennuksen vielä määrittelee, niin siinä linjanappula **a** siirtyy linjaa pitkin kriittisen ruudun yli, jotta toinen samankulkuinen ja -arvoinen nappula **b** voi siirtyä kriittiselle ruudulle ja tehdä matin tai uhata mattia samaa linjaa pitkin niin, että nappula **a** tukee sitä.

Zepler-kahdennukset

Kahdennukset jakautuvat kahteen päätyyppiin: 1) Turton-tyyppiin ja 2) Zepler-tyyppiin. Niiden oleellinen ero on siinä, että Turton-tyyppisissä kahdennuksissa nappula **a** siirtyy taaksepäin ja nappula **b** sen eteen, kun taas Zepler-tyyppisissä nappula **a** siirtyy eteenpäin ja nappula **b** sen taakse. Kummassakin tapauksessa ylitetään kriittinen ruutu ja taaempi nappula tukee etummaista.

Zepler-kahdennuksen perustyyppi on se, jossa vahvempi siirtyy ensin linjalla eteenpäin, minkä jälkeen heikompi siirtyy taakse tukemaan vahvempaa. Tehtävä **K07** on taloudellisimpia ja samalla mahdollisesti varhaisimpia esityksiä. Tehtävässä on houkutus 1.Ld1? e2 (1...Kh6 2.Kf6) 2.Lc2 e1D+!, johon palaamme myöhemmin, ja ratkaisu on **1.Df5!** e2 2.Le4 Kh6 3.Dg6#.

Tehtävä **K08** on taas varhaisimpia

Zepler-Loyd-kahdennuksia, eli heikompi nappula siirtyy ensin linjaa pitkin kriittisen ruudun yli ja vahvempi tulee sen jälkeen tukemaan heikompaa. Koetelman 1.Dc3? kumoaa kiinnitys 1...Tg3! Niinpä ensin **1.Tc5!** uhaten temaattisesti 2.Dc3 (siirto kriittiselle ruudulle) ja 3.Txc7#. Sivumuunnelmat antavat vD:n toimia muualla ja selittävät, miksi vT:n on mentävä juuri c5:een: 1...e3 2.Df3 &

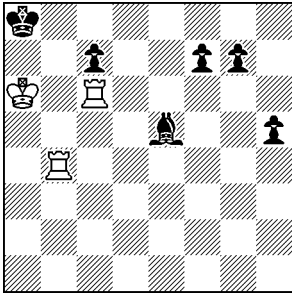
3.Db7# ja 1...f3 2.Df1 & 3.Da6#.

Varhaisin Zepler-kahdennus on yllättäen ns. Brunner-Zepler, joka ei ole kummankaan laatima, mutta sommitelma on nimetty myöhemmin, kun nomenklatuuri on alkanut muotoutua, ja on haluttu säilyttää teemanimikkeissä johdonmukaisuus. Siinä siis kahdennus tapahtuu kahden samankulkuisen ja -arvoisen nappulan tekemänä. Tehtävä **K09** poikkeaa hiukan sisällöltään edellisistä, sillä siinä on kysymys T-parin taistelusta uhrautumaan pyrkivää mD:a vastaan. 1.Tgd4? Dd6! 2.Td3 Dxd5, 1.Tdg5? Dg7! 2.Tg6 Dxc6, 1.Td7? Dh8! 2.Tdg7/Tgd4 Dxc7/Dxd4.

Edellä mainitut kahdennukset eivät toimi, sillä mD pääsee aina edulliseen oppositioasemaan tai/ja uhrautumaan sitä seuraavin patein, mutta **1.Tg7!** De8 2.Tdg5! & 3.Tg8 ja (tai 1...Dc8 2.Tdg5! Dxc3+ 3.Kxc3) 1...Dh8 2.Tgd7! Dxc3+ 3.Kxc3 ratkaisee.

Brunner-Zeplerkin voidaan esittää 3-siirtoisena, mutta Sackmannin tehtävässä 4#-tulkinta on muun temaattisen sisällön vuoksi (tai ansiosta) perusteltu, jopa välttämätön. On tärkeää huomata, että vaikka parin muunnelman loppuvaiheessa 2...Dxc3+ 3.Kxc3 ei taaemman tornin voimaa enää tarvita, se on kuitenkin ollut välttämätön sommitelman alkuvaiheessa.

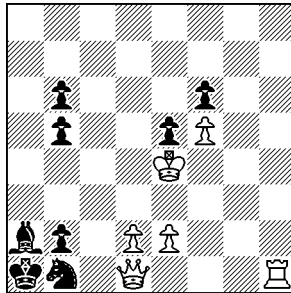
K10. Siegfried Brehmer
1. kum. *Die Schwalbe* 1950

4#

3+6

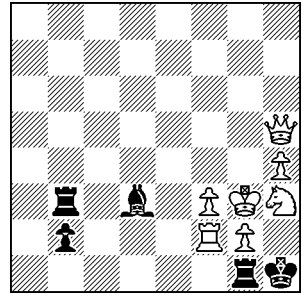
K11. Hans Ott
1. palk. *Schweizerische Schachzeitung* 1959

7#

6+8

K12. Franz F. Palatz
1. palk. *Neue Leipziger Zeitung* 1932

5#

7+5

Terminologiaa

Turton-tyyppisiä sommitelmia nimitetään myös *kriittiseksi*, koska tukeva nappula ylittää ensin kriittisen ruudun, johon tuettava nappula siirtyy. Zepler-tyyppisiä kahdennuksia taas kutsutaan *metakriittiseksi*, koska tuettava nappula ylittää ensin kriittisen ruudun, johon tukeva nappula siirtyy.

Sitten molemmista kahdennuksista on vielä niin sanottuja *perikriittisiä* muotoja eli peri-muotoja, joissa kahdennukseen osallistuvista nappuloista ensimmäinen sijaitsee jo valmiiksi kriittisessä ruudussa (tai siirtyy siihen), ja toinen linjanappula ylittää kriittisen ruudun rinnakkaista linjaa pitkin lopuksi siirtyen joko ensimmäisen eteen tai taakse, sommitelmasta riippuen.

Yhdessä aiemmista artikkeleistani suositellin latinalaisperäisen etuliitteen *perikriittisiä* suomenkielillä vastineella 'kierto-', joka on tässäkin yhteydessä hyvä vaihtoehto, eli perikriittiset muodot ovat kiertomuotoja.

Perikriittisiä eli kiertokahdennuksia

Tehtävän K07 houkutuksessa esiintyy peri-Turton, jossa heikompi nappula (vL) kiertää kriittisen ruudun (d3) asettuen lo-

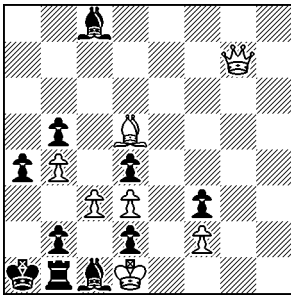
puksi samalle linjalle vahvemman taakse.

K09:ssä esiintyy myös perikriittinen Brunner-kahdennus, jossa nappulat ovat samanarvoisia: **1.Tg7!** Dh8 2.Tgd7 Dxc3+ 3.Kxc3 jne.). Annan kuitenkin myös tehtävän **K10** havainnollistamaan teemaa. Valkean pyrkimys on kahdentaa T:t b-linjalle ja/tai ajaa mL pois mattiuhkausten avulla suojaamasta ruutua b8 ja lopulta ruutua a7. Yritys 1.Tc5? f6! (1...Ld6 2.Txh5 = 4#) 2.Tcb5 c6 3.Tb7, mutta musta pelaakin 2...c5! 3.Tb7 cxb4 4.? Oikein on yllättäen **1.Tc3!** joka uhkaa kiertokahdennusta 2.Tcb3 c5[c6] 3.Tb7 Lb8 4.Txb8#. On huomattava, että 1.Tc2? ei uhkaa 2.Tcb2, sillä 2...Lxb2!, ja siirtoa 1.Tc1? seuraa (esim.1...f6) 2.Tcb1 c5[6] 3.Tb7 Lb2!, eli vT:n on puolestaan varottava ylittämästä kriittistä ruutua b2!

Sivumuunnelmissa 1...c5 2.Txc5 (3.Tc8+), 1...Lxc3 2.Te4 (3.Te8+) ja 1...Ld6 2.Te3 (3.Te8+) valkea hyökkää joko c- tai e-linjaa pitkin ja musta joutuu joko 2. tai 3. siirrosta syöttämään L:nsä.

K11 esittää kierto-Zepler-Loyd-kahdennuksen ja on samalla hyvä esimerkki ns. täydellisestä kiertomuodosta, jossa molemmat kahdennettavat nappulat ovat jo teemalinjalla, mutta "väärässä järjestyksessä", niin että – tässä tapauksessa – etummainen kiertää taemman taakse:

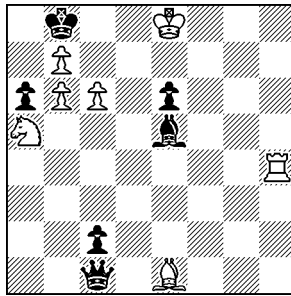
K13. Erich Zepler
Deutsches Wochensach
 15.9.1923

4#

7+10

K14. Erich Zepler
Teplitz-Schöner
Kongreßbuch 1923

5#

7+6

1.Tf1! b4 2.Da4 b3 3.Da7 b5 4.Dg1 b4
 5.Txb1+ Lxb1 6.d3 Ka2 7.Da7#. VD ei temaattisessa mielessä tarvitsisi periaatteessa kuin kaksi siirtoa mennäkseen g1:een (Dd1-g4-g1), mutta tässäkin tehtävässä ratkaisun pituus on perusteltu.

Anti- eli vastamuotoja

Kahdennussommitelmista esiintyy vielä ns. anti- eli vastamuotoja, joiden logiikka on siinä, että kahdennukseen pyrkivän suunnitelma joko tehdään tai pyritään tekemään turhaksi. Tehtävä **K12** on koulu-esimerkki, joka samalla esittää virtuaalisen (toteutumattoman) mustan Turton-kahdennuksen. Alkusiirto **1.Td2!** uhkaa 2.Dc5 ~ 3.Dg1+ Txxg1 4.Rf2# – eli vanha pussimat-tisommitelma.

Nyt musta ylittää siirrolla 1...Ta1 kriittisen ruudun b1, jotta se voisi pelata 2...b1D, eikä valkean suunnitelma toimisi, sillä 3...Dxxg1:n jälkeen ruutu f2 on suojattu. Valkea vastaa nyt anti-Turtonilla, eli pakottaa mustan siirrolla 2.Td1+! luopumaan alkuperäisestä kahdennuksesta, ja nyt valkean pääaie taas toimii: 2...Txxd1 3.Dc5 b1D 4.Dg1+ Txxg1 5.Rf2#.

Esimerkki **K13** taas esittää mustan anti-Turtonin, joka kuitenkin osoittautuu riittämättömäksi. Niinhän šakkitehtävissä

yleensä käy, mutta mustan anti-Turtonin tarkoitus onkin joko viivyttää valkean suunnitelmaa yli annetun siirtoluvun, jolloin puolustusommitelma on onnistunut, ja näin koetelmassa eli temaattisessa houkutuksessa käykin, tai sitten pakottaa valkea vaihtamaan suunnitelmaa.

Alkusiirto **1.Lg8!** uhkaa 2.Df7 Le6 3.Dxe6 (1...Lb7 2.Df7 Ld5 3.Dxd5) ~ 4.Da2#, mutta 1...Le6! estää sommit-

telman. Nyt valkea vaihtaakin suunnitelmaa: 2.Lxe6 a3/dxc3 3.Da7/Dxc3 a2/a3 4.Dxa2/Dxa3#, sillä uhrattuaan L:nsä musta on joutunut haitallisesti siirtopakkoon.

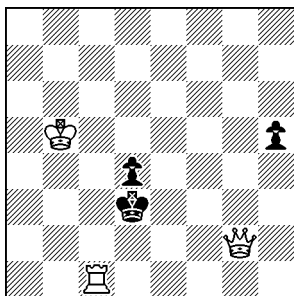
Myös Zepler-Loyd onnistuu antimuodossa. Kuviossa **K14** voidaan olettaa ("leikkiä"), että musta on siirtänyt viimeksi 0...Lh2-e5, jotta se pystyisi vastaamaan valkean suunnitelmaan 1.Tb4? Df4! 2.c7+ Lxc7 3.bxc7+ Dxc7 4.Rc6+ Dxc6+! Eli heikompi musta nappula olisi siirtynyt linjalta h2-c7 eteenpäin (metakriittisesti), jotta musta voisi vastata valkean sommitelmaan ensin 1...Df4 ja sitten 4.Rc6+ Dxc6+! estäen vR:n matinteon.

Valkea kuitenkin pohjustaa sommitelmaansa pakottamalla mL:n "takaisin" kriittisen ruudun huonommalle puolelle: **1.Lg3!** (2.Lxe5#; 2.c7+ Lxc7 3.Lxc7#) Lxg3 2.Tb4 (3.c7+ Lxc7 4.bxc7+ Kxc7 5.b8D#) Df4 3.c7+ Dxc7 4.bxc7+ Lxc7 5.Rc6#.

Kaikki edellä kuvatut Turton- ja Zepler-tyyppiset kahdennukset voidaan esittää antimuodoissaan, mutta nämä kolme esimerkkiä riittänevät. Teemaesimerkkien lukumäärän voisi lisäksi tuplata, sillä kaikki kahdennukset sopivat esitettäväksi sekä hyökkäys- (Idee im Angriff) että puolustusommitelmina (Idee in der Verteidigung).

**K15. John Brown of
Bridport**

Illustrated London News
29.4.1854

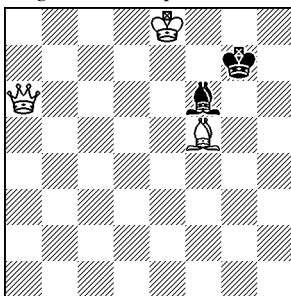

3#

3+3

K16. Osmo Kaila

Enigmistica Popolare 1933

3#

3+2

Pseudo- eli näennäismuodot

Koko tämän kahdennusjärjestelmän ovat kehittäneet uussaksalaiset eli loogisen koulukunnan teoreetikot. He pitävät tärkeänä sitä, että kahdennus tapahtuu puhtaasti, eli kriittisen sommitelman ainoa tarkoitus on saattaa teemanappulat oikeaan järjestykseen, ja taemman nappulan ainoa tehtävä on tukea edellä olevaa. Muut tapaukset ovat pseudo- eli näennäiskahdennuksia. Näistä omalla tavallaan kiinnostavista kahdennuksista annan vanhan esimerkin **K15**.

Koetelma on 1.Ta1? (1...Kc3 2.Ta3#) Ke3! Ratkaisu **1.Th1!** (2.Th3#) Kc3 2.Th2 d3,Kb3 3.Db2#, 1...Ke3 2.Th4 d3/Kd3 3.Te4/Th3#. Josef Breuer toteaa: "Pseudo-Turton, sillä 1.Th1 ei tapahdu kahdennuksen vuoksi vaan jotta valkea voisi saada 4. rivin hallintaansa." (Breuer s. 59). Jos oletamme, että mattisiirtona Ta3 ei olisi mahdollinen, vT voisi saada aikaan saman tehon kuin siirroilla 1.Th1 ja 2.Th2 pelaamalla vaikka 1.Ta1 Kc3 2.Ta2! (3.Dc2#) d3/Kd3 3.Db2/Df3#. Niinpä Th1:n ensisijainen tarkoitus onkin 1...Ke3 2.Th4! Myös 1.Tb1 Kc3 2.Tb2 (3.Dd2#) Kd3 3.Tb3# kävisi päinsä. Lisättäköön vielä Breuerin kommenttiin se täsmennys, että

kysymys on näennäis-kierro-Turtonista, ja on merkille pantavaa, että uussaksalaisen Breuerin arvio luomuksesta on kiittävä: "Tehtävä, jossa on korkea taiteellinen sisältö."

Kahdennus ja valinta-alkusiirto

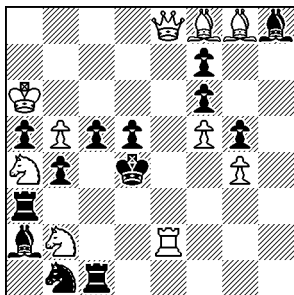
Sen sijaan tehtävät, joissa alkusiirtoon (tai myöhempäänkin esim. etunappulan siirtoon) liittyy valintaa siirtojen välillä, joiden kumman-

kin (tai kaikkien) päämäärä on kuitenkin kahdennus, eivät tietenkään ole näennäismuotoja. Yksi tällainen esimerkki oli K07, jossa esiintyi houkutusessa Turton, ratkaisussa Zepler-kahdennus. Hyvin samannäköinen on suomalainen **K16**, yksi tunnetuimpia miniatyyrejämme maailmalla. Tehtävän yksi houkutus on 1.Le4? jatkona 1...Kh6 2.Dxf6+ Kh5 3.Lf3#, mutta 1...Kg8! (2.Dxf6 patti). Toinen yritys 1.Lb1? Kg8 2.Dd3! K~ 3.Dh7#, mutta nyt 1...Kh6! 2.Dxf6+ Kh5 3.? Niinpä **1.Lc2!** ja nyt 1...Kg8 2.Dd3 K~,L~ 3.Dh7# ja 1...Kh6 2.Dxf6+ Kh5 3.Ld1#.

Kahdennusteemoja

Ranskalaislaattija on lanseerannut nimeään kantavan Renaud-teeman: musta puolustautuu valkean kahdennusta vastaan kahdentamalla nappulansa, minkä jälkeen valkea käyttää hyväkseen mustan ensimmäisen nappulan liikkumattomuutta. **K17**: **1.Ld6!** uhkaa 2.De7 Tac3 3.Lxc5+ Txc5 4.De3#, minkä vuoksi musta kahdentaa T:nsa niin, että sillä säilyy kontrolli e3:een: 1...Tc4 2.De7 Tac3 3.Dxf7!, ja nyt musta ei voi torjua uhkausta 4.Dxd5# c4:ssä syntyneen Seeberger-sulun vuoksi. Kahdennukset voivat ilmeisesti kummallakin olla

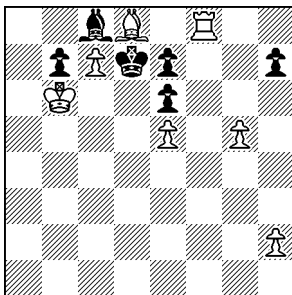
**K17. George M. Fuchs &
J. Katlama**
*L'Éclaireur du Soir de
Nice* 23.7.1929

4#

10+13

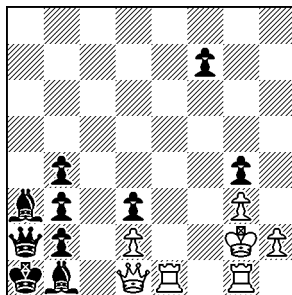
K18. Paavo J. Markkola
3. palk. *Suomen Shakki*
1945

5#

7+6

**K19. Veikko Tamminen &
Veikko Hynönen**
1. palk. ST 45 JT/III 1980–
81 (ST4/1981)

5#

7+10

mitä tyyppiä tahansa. Tässä tehtävässä valkea tekee Zepler-Loyd-kahdennuksen, johon musta vastaa Zepler-Brunner-kahdennuksella.

3. Palatz-teema kuuluu: samaa kriittistä siirtoa seuraa sekä intialainen että Turton-kahdennus, eli tehtävässä on kaksi muunnelmaa. Ideasta järjestettiin tuoreeltaan teematurnaus *Die Schwalbessa* 1930, mutta on ilo esitellä kotimainen **K18**, jossa teemaa rydyttää vielä esipelikin: *1...h6[5] 2.g6 h5[4] 3.g7 h4[3] 4.Tf7! h3,Ke8 5.Txe7#, mutta valkealta puuttuu tempo; niinpä **1.Th8!** ja nyt kaksi muunnelmaa: 1...h6 2.g6 h5 3.g7 h4 4.g8D h3 5.De8# eli Turton-kahdennus, ja 1...h5 2.g6 h4 3.g7 h3 4.g8L! Ke8 5.Lxe6# eli intialainen. Teema on toki esitettävissä 3-siirtoisenakin, mutta tässä 5#-muoto on hyvin perusteltu. Kaila toteaa tehtävästä *Lauantaishakkia*-kirjassa, että se ”kuuluu suomalaisten valiomonisiirtoisten pieneen joukkoon”. (LS s. 31)

Meillähän monisiirtoisiin erikoistuneita laatijoita ei ole koskaan ollut runsaasti. Viime vuosikymmenten merkittävin ”duo” on tässä suhteessa ollut Veikot Tamminen ja Hynönen, joilta Hynösen kokoelmassa on yksi Loyd-kahdennus **K19**. Koetelman 1.Te8? kumoaa 1...f5 2.Df1 f4

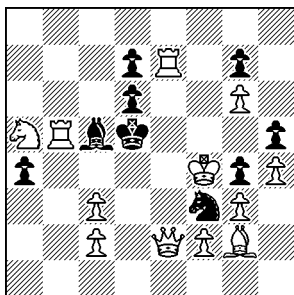
3.Te1 f3+ 4.Kf2 patti. Oikein on **1.Te3!** f6 2.Df1 (uhkaus) f5 3.Te1 f4 4.Txb1+ Dxb1 5.Dxb1#. Valinta-alkusiirron itu tulee esiin muunnelmassa 1...f5 2.Txd3 f4 3.Txb3 f3+/fxg3 4.Kf2/hxg3 Dxb3 5.Dxb1#. Huomattakoon täydellinen muoto, sillä alun perin molemmat kahdennusnappulat ovat jo valmiiksi teemalinjalla.

Itsemattikahdennus

Periaatteessa kahdennukset ovat tehtävissä muissakin tehtävätyypeissä kuin mättitehtävissä, kunhan logiikka ja puhtaus säilyvät. Rajoitun nyt esittämään kuitenkin vain yhden itsematin, jonka julkaisin jo aiemmin itsemattiartikkelini II osassa.

Muista 9. kansainvälinen ratkaisukilpailu (ISC) sunnuntaina 27.1.2013 klo 12.00 Shakkiareenalla. Vähemmän kokeneille on oma ryhmä helpommin tehtävin.

K20. Georges M. Fuchs
Tijdschrift van den NSB 7/1927
 Palkinto 1927

5i# b) Kf4→f5 12+9

Kyseinen klassikko **K20** esittää a-muodossa tavallisen Turtonin: **1.Df1!** a3 2.Te1 a2 3.De2 a1~ 4.De6+ dxe6 5.Te5+ dxe5#. B-muodossa tavoitteena on Loyd-kahdenmus: **1.Tf7!** a3 2.De8 a2 3.Te7 a1~ 4.Te5+ dxe5 5.De6+ dxe6#. Jos kuitenkin tarkkoja ollaan, niin b-muodon kahdenmus on ”pseudo”, sillä vT ei tarvitse vD:n tukea, vaan valkean on vain pelattava daami e8:aan, koska vaihtoehtoa ei ole. Teoriasa yksi vaihtoehto olisi ruutu a6, mutta Tb5 katkaisee tien sinne. Muuta vikaa ei logiikassa ole, sillä kummassakin muodossa on tärkeää, että nappulat ovat e-linjalla juuri siinä järjestyksessä, että D voi šakata joko 4. tai 5. siirroissa.

Kertaus

Seuraavassa vielä luettelonomaisesti esittelemani kuusi kahdenmestyyppeä kuvauksineen:

- Turton: Heikompi nappula siirtyy linjaa pitkin taakse, vahvempi tulee eteen
- Loyd(-Turton): Vahvempi nappula siirtyy linjaa pitkin taakse, heikompi tulee eteen
- Brunner(-Turton): Nappula siirtyy linjaa pitkin taakse, toinen samanarvoinen tulee eteen

- Zepler(-Turton): Vahvempi nappula siirtyy linjalla eteenpäin, heikompi tulee taakse
- Zepler-Loyd(-Turton): Heikompi nappula siirtyy linjalla eteenpäin, vahvempi tulee taakse
- Brunner-Zepler(-Turton): Nappula siirtyy linjalla eteenpäin, toinen samanarvoinen tulee taakse.

Lisäksi näistä kaikista on olemassa kiertoja vastamuodot. Ja ainakin teoriassa kahdenmusten lukumäärä tuplaantuu, sillä ne voidaan esittää joko valkean tai mustan sommitelmina.

Kari Valtonen

chessproblem.valtonen@gmail.com

Lähteet:

- Basistyj, Mark B. (ed.): *Slovar' terminov šahmatnoj kompozitsii*. Kiev 2004.
- Breuer, Josef: *Beispiele zur Ideengeschichte des Schachproblems*. Die Schwalbe: Düsseldorf 1982.
- Hannelius, Jan: *100 år finländska miniatyrer*. Walther Jørgensen: København 1984.
- *Lauantaišakkia*: Kustannusosakeyhtiö Kansanvalta: Helsinki 1973.
- Myllyniemi, Matti & Valtonen, Kari & Paavilainen, Jorma: *Veikko Hynösen shakkitehtäviä 1959–1986*. Suomen Tehtäväniekat: Helsinki 1991.
- Velimirovic, Milan & Kovacevic, Marjan: *2345 Chess Problems*. Anthology. Chess Informant: Beograd 1997.
- Velimirovic, Milan & Valtonen, Kari: *Encyclopedia of Chess Problems. Themes and Terms*. Chess Informant: Beograd 2012.
- Yet another chess problem database (yacpdb)

Dan Meinking in memoriam

Daniel E. Meinking (14.11.1960–23.11.2012) tunnettiin sähköisen viestinnän ansiosta läpi koko tehtävähakkimaailman. Asiantunteva, auttavainen ja innostava osallistuja jakoi mielellään kokemuksia ja tietoa; kaikesta huokui ystävällinen henki.

Erään keskustelun yhteydessä Dan kutsui minut yhteislaadintaan toteuttamaan erästä hänen ideaansa. Taisin johtaa ajatuksemme enimmäkseen sivuraiteille ja lopulta Dan toteutti itse kaksiratkaisuisen johtopelin; syntyi tehtävä, jota ei millään voitu sanoa yhteistehtäväksi. Vähän myöhemmin Dan esitti ajatuksen uudenlaisesta johtopelityypistä (conditional proof game); lopputuloksena päätimme, että toteutamme, kun tulee sopiva tehtäväidea vastaan. Toivon että voin joskus toteuttaa tämän, näin Danin keksintö ei jää vain ajatukseksi.

Dan laati tehtäviä monelta alueelta. *ST*-lehdessä on ollut useampi apumatti, myös johtopelit oli vahva alue. Tehtävähakkihistoriaan hän menee torjuntasarjasiirtoisen (Parry Series, lyhennetään usein Pser)

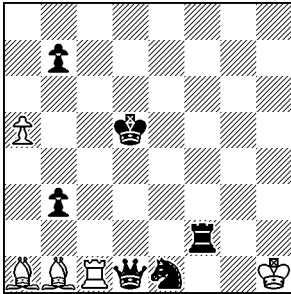
tehtävätyypin keksijänä; sarjasiirtoisessa siirtosarjan aikana shakki on sallitu ja torjuttava, jonka jälkeen peli jatkuu normaalisti. Danin viime vuosien tehtävistä valtaosa on tältä alueelta. Aiheesta on Petko Petkov v. 2010 *StrateGems*-lehdessä kirjoittanut artikkelin, joka oli omistettu Danille. Päivitetty artikkeli löytyy Julian satisivuilta (<http://juliasfairies.com/articles/pap-parry-series/>). Sivuille on luvattu kirjoituksen kakkososa, joten kannattaa tarkkailla.

Dan päivitti säännöllisesti tehtäväkoelmansa, joka löytyy osoitteesta <http://parryserieshub.chessproblems.ca/pdf/DanMeinkingChessProblemCollection2011v2.pdf>. Tässä on valittu kaksi tehtävää kuvaamaan Danin tuotantoa. Torjuntasarjasiirtoinen yhdistetään yleensä apupeliin, mutta keksijä osoittaa että vaatimus sopii hyvin myös suorille mattitehtäville. Danin muistolle omistetussa tehtävässä on symbolinen viimeinen siirto: kuningas löytää uuden kodin.

Per Olin

A Dan Meinking

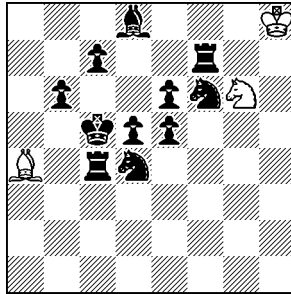
U.S. Problem Bulletin 1994
5. palkinto

a#3 4.1.1... 5+6

B. Dan Meinking

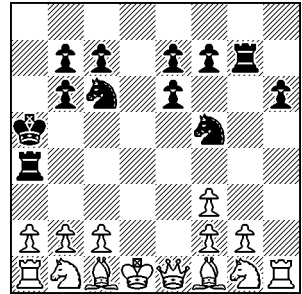
StrateGems 2010
7. kunniamaininta

Pser-8# 3+11

C. Per Olin

Ensipainos/original
Dan Meinking in memoriam

Johtopeli 15,5 14+12

Ratkaisut sivulla 188.

Syyspäivät 2012

Pirkanmaalla, Siivikkalassa Torpan kurssikeskuksessa vietettiin ST:n syyspäiviä 24.-25.11.2012. Paikalla oli yhteensä 13 osallistujaa, kaikki eivät kuitenkaan koko aikaa. Ohjelmassa oli useita ratkaisukilpailuja, esitelmiä ja vilkasta keskustelua.

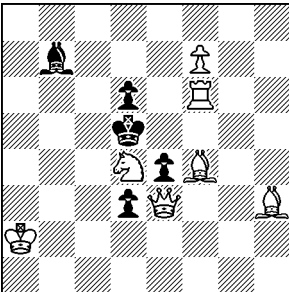
Ratkaisukilpailussa oli käytettävissä kolme tuntia Neal Turnerin valitsemiin 12 tehtävään. Voitto meni selvällä erolla suurmestarille, joka selvitti kaikki ongelmat alle kahdessa tunnissa. Muut käyttivät koko ajan, tai ainakin lähes, joten tasoero muihin oli selvä.

1. Pauli Perkonoja 60 pistettä/112 minuuttia
2. Jorma Paavilainen 60/180
3. Kari Karhunen 53/180
4. Juha Rönman 43,5
5. Harri Hurme 38,5/179
6. Henry Tanner 38,5/180
7. Hannu Harkola 31
8. Janne Syväniemi 30
9. Mikael Grönroos 21,5
10. Kenneth Solja 17
11. Jukka Tuovinen 16

Näytteenä ratkaisukilpailusta Sam Loydin hieno kolmisiirtoinen vanhoilta hyviltä ajoilta:

Sam Loyd

3. palk. 5. American Chess Congress 1880

3#

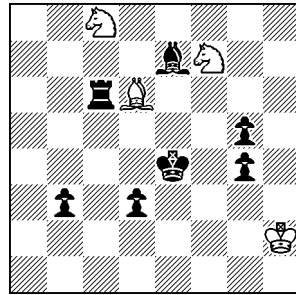
7+5

Pikalaadintakilpailun teema hiottiin osallistujien kesken seuraavaksi: nappulan linja avataan. Nappula siirtyy tätä linjaa pitkin, minkä jälkeen nappulan linja katkaistaan.

Kilpailuun osallistui vain kaksi tehtävää, molemmat apumatteja. Osallistujien yhteistuomiassa päädyttiin sopuratkaisuun eli ensimmäinen sija jaettiin.

Hannu Harkola

1.–2. palkinto ST syyspäivät TT 2012

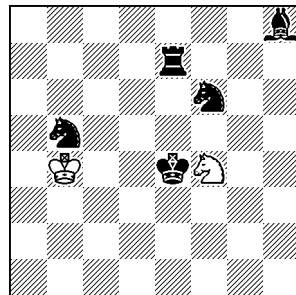
a#3

b) mKd4

5+6

Jorma Paavilainen

1.–2. palkinto ST syyspäivät TT 2012

a#5,5

2+5

Tehtävien ratkaisut ovat jutun lopussa.

Muussa ohjelmassa oli Hannu Harkolan esittely tulossa olevan FIDE-albumin 2004–2006 joka ryhmän eniten pisteitä keränneistä tehtävistä. Kriittinen katsojakunta löysi kuitenkin tehtävistä reposteltavaa,

myöhemmin! Mutta 3.-Ta7xT/L/Ra8 [Ta8]+ torjuisi, koska uudelleen syntynyt torni saa linnoittumisoikeuden. Niinpä on otettava takaisin sotilaan h6 lyönti, joka osoittaa, että mustan sotilaat ovat lyöneet 13 valkean nappulaa, joten torni ei enää voi ottaa takaisin lyöntiä!

Not 3.- Ta7-a8 because the rook has castled later on! But 3.- Ta7×T/L/Sa8 [Ta8]+ would parry, because the reborn rook regains the castling right. Thus a pawn has to be uncaptured on h6, proving that the black pawns captured 13 white pieces, so the rook cannot uncapture any longer!

Hans Gruber

Rittirschin ilotulitus (2)

TN-lehden edellisessä numerossa s. 143-144 oli pikku artikkeli eräästä Manfred Rittirschin tehtävästä, jossa torni-lähetti-metsästäjän (TLM) liikkumistavassa näytti olevan lievää epätäsmällisyyttä. Olli Heimo on ilmoittanut tarkistaneensa tehtävän Popeye-ohjelmalla, jonka mukaan tehtävä on täysin kunnossa. Popeyessa TLM on määriteltä niin, että sekä valkea että musta TLM liikkuvat suunnassa 1. – 8. rivi kuin T ja suunnassa 8. – 1. rivi kuin L. Ilmeisesti muissa ratkaisuohjelmissa (ainakin WinChloessa) nappula on määriteltä toisin, mistä artikkelissani mainittu sekaannus aiheutui.

Samalla voin todeta sen, että kuvioasemassa mTLma6 on estämässä korotusta 1.-a8-TLM (joka myös ottaisi mK:lta d5-ruudun) ja että sillä, kumpaan suuntaan b1:een korottunut TLM kulkee ei ole ratkaisun kannalta merkitystä, koska mattiasemassa Ad3 on joka tapauksessa kiinnitetty siksi, että Ad3:n siirtyessä vTLmh7 saisi lähettinä kontaktin mTLmb1:een.

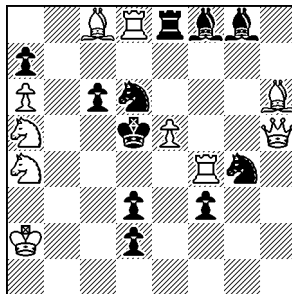
Henry Tanner

Paha pähkinä 54

Suurmestari Perkonoja kuvaili tätä vaikeaksi – se riittää minulle! / *Grandmaster Perkonoja described this as "difficult" – that's good enough for me!*

Nikolai Nadezhdin

1. kum. Probleemblad 1993

3#

10+11

Ratkaisu / *Solution to Paha pähkinä 53:*
 1.Rf8 2.Rh8 3.Lg8 4.Rg5 5.Da4 6.Lh5
 7.Rg1 8.Lf1 9.Lh1 10.Td2 11.Tb6 12.Te7
 13.Tc3 14.Lf5.

Jos sinulla on oma suosikkipähkinäsi, niin lähetä se Neal Turnerille, ja suosikkisi voi päästä tälle palstalle. / *Do you have your own favourite "pähkinä" problem? Why not share it with us? Send it to Neal Turner and it may appear in this column.*

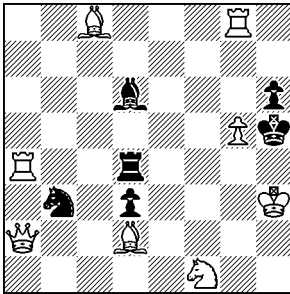
Ratkaisut tehtäviin sivulla 185:

- A) 1.Tf3 Tc2 2.Ke4 Le5 3.Dd5 Te2#; 1.Tf4 Tc3 2.Ke5 Lf5 3.Dd6 Tc5#; 1.b5 Lc2 2.Kc6 Le5 3.Dd7 Le4#; 1.Kd6 Lc3 2.Kc7 Lf5 3.Dd8 Le5#
 B) 1.Rf4 2.Rd3+ Kd6 3.Rc5 4.Rb7+ Ke7 5.Rd6 6.Rc8+ Kf8 7.Re7 8.Rg6#
 C) 1.h4 Rh6 2.h5 Rf5 3.h6 Tg8 4.hxg7 h6 5.gxf8R Tg7 6.Re6 dxe6 7.d4 Dd5 8.Kd2 Df3 9.d5 Kd7 10.d6 Kc6 11.d7 Kb5 12.dxc8R Rc6 13.Rb6 axb6 14.De1 Ta4 15.exf3+ Ka5 16.Kd1+.

In Memoriam

Leif Schmidt

Land og Folk 1974

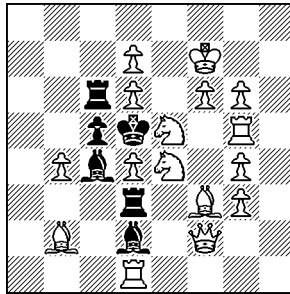

2#

8+6

Christopher Reeves

The Problemist 2003

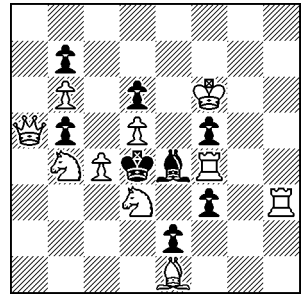

2#

16+6

Sergei Shedei

*1. p British Chess Federation
1970*

2#

10+8

Leif Schmidt

Tanskalaisen *Thema Danicum*-lehden päätoimittaja koko lehden 32 vuoden ajan oli Leif Schmidt (14.4.1936-14.11.2012). Päätoimittajuus vei aikaa laadinnalta, mutta näytetehtävä löytyi silti.

1.Lf4? (2.Rg3/Lg4#) 1.-Lxf4 2.Lg4#, 1.-Txf4 2.Rg3#, 1.-hxc5!

1.Lf5! (2.Lg6#) 1.-Lf4 2.Lg4# 1.-Tf4 2.Rg3# 1.-Th4+ 2.Txh4# 1.-Rxd2 2.Df7# 1.-hxc5 2.Th8#

Christopher Reeves

19.2.1939 syntynyt englantilainen Christopher Reeves kuoli 3.12.2012. Reeves tuli tunnetuksi laatijana, tuomarina ja tehtäväpalstojen toimittajana. Hänen laadintansa alkoi 1960-luvun alussa ja oli alusta alkaen korkeatasoista. Näyte hänen tuotannostaan puhuu puolestaan.

1.dxc5! (2.Rc3#). Päämuunnelmat 1.-Le3/Te3 2.Rd2/Rd3# esittävät mustan puolikiinnityksen, A-teema, Goehart-päästöä ja seuraa johtajaa -teemaa. Sivumuunnelmat 1.-Lxg5/Txf3/Txc5 2.Rxg5/Dd4/Dxc5#.

Sergei Shedei

Venäläisen laatijan elinkaaren mitta oli 9.6.1940- 26.11.2012. Näytteenä etenkin kaksisiirtoisalueella kunnostautuneelta laatijalta viehättävä tehtävä, jossa muutospeli houkutusten ja ratkaisun välillä on pääosassa.

1.Rb2? sp 1.-bxc4[a] 2.Rc2#[A], 1.-Kc5/f2 2.Lf2#[B] 1.-Ke3[b]!

1.Da2? sp 1.-Ke3[b] 2.Lf2#[B], 1.-f2 2.Rc2#[A], 1.-bxc4[a]!

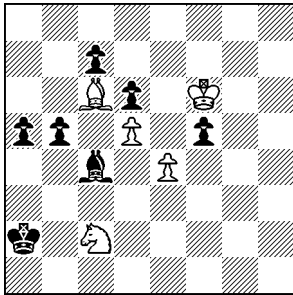
1.Da3! sp 1.-bxc4[a] 2.Lf2#[B], 1.-Ke3 [b] 2.Rc2#[A], 1.-Kxc4/f2 2.Dc3#

Kenneth Solja 55 JT:n palkintotehtävät

Tuomio on julkaistu ruotsalaisen *Springaren*-lehden syyskuun numerossa. Esittelemme tässä kolme palkintotehtävää ja tuomarin kommentit englanninkielisestä tuomiosta.

1. palkinto

Christer Jonsson & Rolf Wiehagen

a#3,5 duplex 5+7

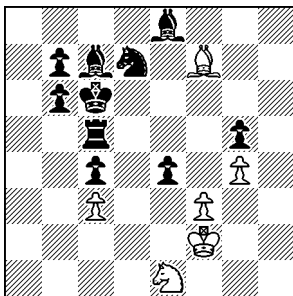
"Beautiful and accurate play in this duplex helpmate for both sides. Two bishop Rundlaufs and dual avoidance in nice light setting where all the pieces are needed in both solutions. Excellent work!"

1.- Lxb5 2. Kb3 La6 3. Ka4 Lb7 (Lc8?) 4. Lb3 Lc6#

1.- Lxd5 2. Rd4 Lxe4 3. Ke6 Ld3 (Lc2?) 4. Kd5 Lc4#

2. palkinto

Jorma Pitkänen

a#3 6+10

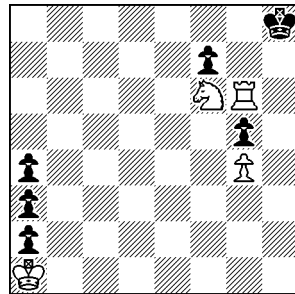
"Here we have the best setplay helpmate in this tourney: One setplay and four solutions is quite a achievement. However Sg6-mate is a bit dull because black moves only his king and white his shining knight (white bishop is needed also in this mate). There is also only two modelmates out of four and white knight is not needed at all in the setplay. Despite all this I will give this problem higher what it might deserve, because in a way I like it."

1. – fxe4 2. Rf6 e5 3. Rd5 Lxe8#

1. Td5 Rd3 2. Td6 Lxc4 3. Rc5 Re5# 1. Kd6 Rg2 2. Ke5 Rh4 3. Kf4 Rg6# 1.Ld6 Lxe8 2. Kd5 Rd3 3. Tc6 Lf7# 1. Re5 Le6 2. Rf7 Sc2 3. Rd6 Rd4#

3. palkinto

Mirko Degenkolbe & Rolf Wiehagen

a#8* 4+6

"This is longest helpmate of this tourney will just go by what is asked in the announcement: setplay and solution. The rook is only used in the setplay, which is funny, because it is a such powerful piece. Although well handled position and both mates comes from the same square."

1. – Tg8#

1.fxg6 Kxa2 2. Kg7 Kxa3 3. Kh6 Kb4 4. a3 Kc5 5. a2 Kd6 6. a1T Ke7 7. Ta7 Kf8 8. Th7 Rg8#

Kilpailuun osallistui 13 tehtävää, joista tuomarina toiminut juhlija sijoitti kuusi. Taso ei hänen mukaansa noussut kovin korkeaksi.

ENSIPAINOKSET – ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin.

Laatijoita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Mikael Grönroosille, apumatit Terho Marlolle, itsematit Johan Beijelle, satushakki- ja retrotehtävät Hannu Sokalle, loputehtävät Pauli Perkonojalle.

Ratkaisut ja kommentit Terho Marlolle, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa (terho.marlo@hotmail.com).

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaatista houkutusta, **e** esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuisissa. Apumateissa vaihdella ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tourneys of the magazine. Composers are requested to send their original compositions to the editors: direct mates to Mikael Grönroos; helpmates to Terho Marlo; selfmates to Johan Beije, faires and retros to Hannu Sokka, studies to Pauli Perkonoja. All solutions and comments should be sent to Terho Marlo, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa, Finland terho.marlo@hotmail.com)

*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. You need not to give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (= helpmate in two with setplay).*

Piece abbreviations are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

MATTITEHTÄVÄT – DIRECT MATES

Mikael Grönroos, Savenottotie 10 C 8, 65280 Vaasa (mikael.gronroos@fimnet.fi)
Tuomarit – Judges: 2# 2011–2012: NN, 3# 2012–2013: NN, n# 2012–2013: NN

Tuttu laatijaporukka jatkaa. Ismo Tompurilta tuli edelliseen lehteen väärä toinen tehtävä eli nro 3896 on sama kuin nro 3860 TN 3/2012. Pahoittelen tätä mokaani. Siksi Ismolta onkin

nyt peräti kolme tehtävää. Uusikin laatijanimi on mattipalstalla – tervetuloa Tarmo Palin. Tuomarintehtäviä olisi tarjolla moneen lähtöön eli mattipalstan tuomarointi laahaa pahasti.

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 3/2012

3859. Janevski 1.- Txd5 2.Db3# 1.Rfe4?(A) [2.Df8#(B)] Dxb5!; 1.- Txd5? 2.Rd2# (2.Df8? Tf5!); 1.Df8!(B) [2.Rfe4#(A)] 1.- Txd5 2.Da3# (2.Rfe4? Tf5!); 1.- Dxb5 2.Rxb5#; 1.- Kxb3 2.Rfe4#.

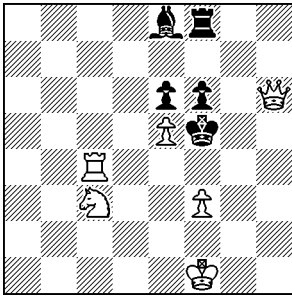
3860. Tompuri 1.Lf8! (~) 1.- Kb4 2.Tc4+! Kxc4/Ka5 3.Rb6/Lb4#; 1.- d3 2.Txc3 dxc2/ b4 3.Ta3/Tc5#.

3861. Tompuri 1.Rd4! ~ 2.Rd7 ~ 3.Rc5#; 1.- L~ 2.Lc2+ Ld3 3.Lxd3#; 1.- Lb1 2.Rc2! (3.d3#) Lxc2 3.Lxc2#; 1.- Re2[f3] 2.Rdxf3 ~ 3.Rg5#. Good composition (RL)

3862. Valtonen 1.Le6! g1D 2.Lxg8 (3.Lf7+ Kg6 4.Lg6# A) 2.- Dh1[g2] 3.Tf8! Dc6 4.Lf7+ Kh7 5.Lg6+ 3.- Da8 4.Txa8 g2 5.Lf7+ (3.Tb[c]8? Db7! 3.Td8? Dd5! 3.Te8 Dc6!) B) 2.- Da1 3.Te8! Da6 4.Lf7+ Kh7 5.Lg6+ (3.Tb8? Da7! 3.Tc8? Da6! 3.Td8? Dxd4! 3.Tf8? Da3!).

3928. Kari Valtonen

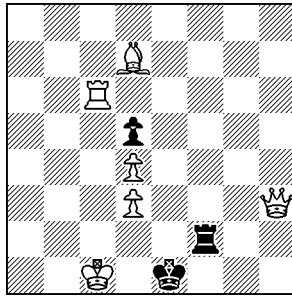
Tampere

2# vvv 6+5

3929. Ismo Tompuri

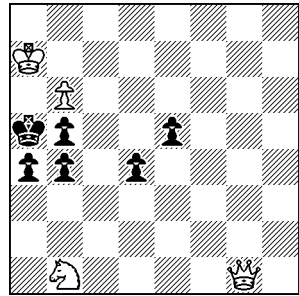
Hamina

3# 6+3

3930. Ismo Tompuri

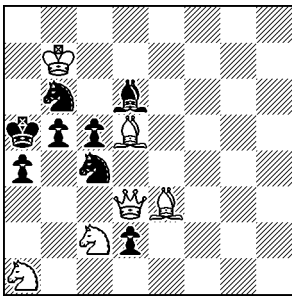
Hamina

3# 4+6

3931. Ismo Tompuri

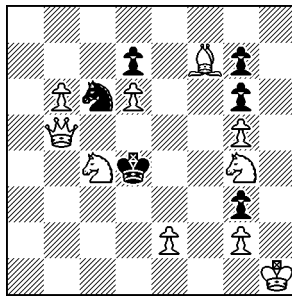
Hamina

3# 6+8

3932. Tarmo Palin

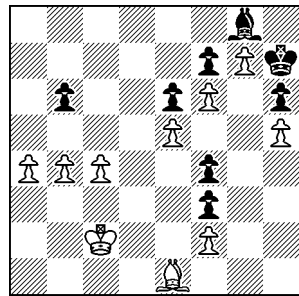
Nokia

3# 10+5

3933. Jorma Pitkänen

Lahti

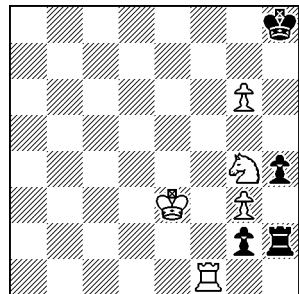
7# 10+8

LOPPUTEHTÄVÄT – STUDIES

Pauli Perkonoja Parolanpolku 12 B 20, 20360 Turku email: kurka@saunalahti.fi
 Tuomari – Judge: 2011-2013 **Michal Hlinka**

Tällä kertaa tarjolla on toimittajan ja palstalla usein nähdyn Vladimir Gerasimovin yhteisluomus. Siinä ydinasiassa on vT:n oikean linjan valinta. Sen avulla valkea saavuttaakin lopulta voittoaseman, jossa mD + sotilas ovat voimattomia estämään matin tuloa. Tehtävässä on myös pitempi sivumuunnelma alkaen 3.-Ta5. Siinä valkean sankarina kunnostautuu ratsu laukatien laudan ääreltä toiselle.

**3934. Vladimir Gerasimov
& Pauli Perkonoja
RUS/FIN**

Voitto(+)

5+4

3863. Jasik 1.f6 Lxf6 (1.-Lh8 2.Te8) 2.Rxf6 g5 3.Rg4+ Kg6 (3.-Kh5 4.Te5) 4.h5+ Kxh5 5.Te8 Rg6 (5.-Rd7 6.Te7) 6.Te6 Rf4(Rh4) 7.Th6#, 6.-Lg8 7.Rf6+ Kh6 8.Rxg8 voittaen.

Kaikki ratkaisijat yrittivät 1.f6! Lg8? eikä suoraviivaista uhrausta 1.- Lxf6! ja valkean viimeisen sotilaan eliminoimista kuten tekijänratkaisussa. Mustan vahvimman jatkon löytäminen ei aina ole helppoa! (ratk. toim.)

APUMATIT – HELPMATES

Terho Marlo, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@hotmail.com).

Tuomarit – *Judges*: a#2/h#2 2011–2012: **Kenneth Solja**, a#3/h#3 2012–2013: **NN**, a#n/h#n 2012–2013: **NN**

Joulu on taas ovella, ja tarvitaan shakkipähkinöitä pitkinä pyhinä purtaviksi. Tarjolle tulee peräti 18, mutta vain 2–3 –siirtoisia. Manteleina puurossa on pari kolmisiirtoista, jotka tulevat palstalle ilman aputoimittajan välikättä.

Ismo Tompuri saa kunnian aloittaa. Hänen tehtävätuotantoaan on esillä uunituoreessa kirjassa, josta kerrotaan muualla lehdessä. Ranskasta saamme taas tervehdyksiä tutuilta. Apusetä Kari Valtonen pahoittelee kaksisiirtoisensa kaksostusta, mutta kyllä tehtävä näyttää todella hiotulta. Siinähan on siis yhteensä neljä ratkaisua!

Jonssonin tehtävissä näkyy mestarin kädenjälki. Ensinnäpänsä vaihdelmatehtävä (toivottavasti ei edeltäjiä). Toiseksi hämmäntävän taloudellinen teemaesitys, joka kenties myöhästyi eräästä suomalaisesta JT:sta... Ja kolmantena kuin äskeisen kylkiäisenä syntynyt ihasuttava toistomattiesitys.

Zilaheja on nähty niin paljon, että on virkistävää ratkaista Pankratjevin kaksipuolikas. Pitkäsen tehtävämyllystä jää myöhemmin julkaittavaksi muutama pidempi apumatti. Kocilla on runsaasti linjanappuloita, joten odotettavissa on...? Jones löytää aina uusia keinoja käyttäen tuttua materiaalia ja mattikuvia.

Christmas season again, and we need some chessnuts for the long quiet holy nights. 18 entries, quite a lot, but only 2–3 –movers. We will have a couple of extra entries, not delivered by the helpmate editor.

Ismo Tompuri is a topical composer right now, as a collection of his problems is being published. We have more information about him and the book elsewhere in this magazine. Our Finnish friends send us greetings again. Kari Valtonen apologizes his twinning in the twomover, but the problem seems very refined to me. Four solutions!

The problems of Christer Jonsson show the art of a master. First, a witty h#2 (hopefully not anticipated). Secondly, a stunningly economical presentation of a certain theme, possibly finished too late to participate in a certain Finnish JT... And as a bonus track of the second, a nice echo for the third.*

Numerous Zilahis have we seen. Pankratjev gives us different kind of unity for a change. Pitkänen will tease us later with his longer helpmates, still in my pocket. Koci uses many line pieces, for – what? And Mr Jones keeps finding new ways to handle familiar material and mates.

Joulua kohti pimeys tihenee. Palstallakin mustat nappulat lisääntyvät loppua kohden, mutta jokunen timantti hangella loistaa. Jannen esittämät viisinkertaisuudet vaativat kaiken mustan materiaalin, kuten myös Valtosen omalaatuinen kaksonen. Veikkaan sitä jättisetin vaikeimmaksi juuri kieron ratkaisuparin vuoksi. Nautitaan annista!

It's always getting darker by Christmas. More and more black pieces until the end, with some white stars shining. Janne Syväniemi needed all black pieces for the quintuple thematic complexities. So did Kari Valtonen, creating a bizarre twin problem. The most difficult one, I would guess. Enjoy your Christmas menu!

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 3/2012

3864. Onkoud 1.Re4 Tg4 2.Kd4 Td1#; 1.Ld6 Lc7 2.Ke5 Ta5#. Katsokaapa mikä analogia! (toim. huom.)

3865. Perkonoja & Tóthkomlóssy 1.Tb8 cxb8D+2.Kd7 Dd5#; 1.Kc6 c8T+2.Kb7 Dxa8#; 1.Kd7 c8L+2.Ke8 Dg8#; 1.c4 c8R+2.Kc5 Dxc4#. Daamikorotus oli vaikea keksiä (OH); Difficult AUW, where the white Queen gives all mates (UH); A fine helpmate with promotion (RL); Selkeä, yksi tehtävä lisää lukuisten joukkoon, joissa kaikki korotukset (Jorma Pitkänen JPi); Neljättä en löydä (PV). Lyöntikorotus onkin yllättävä kolmen muun jälkeen (toim. huom.)

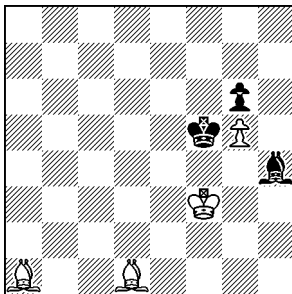
3866. Pitkänen 1.Te7+fxe7 2.Rf6 e8R 3.Rg4 Rd6#; 1.Rg7 fxg7 2.e4 g8R 3.Te5 Rh6#. Harmonious realization with ideal mates (UH); Two attractive helpmates (RL); Jännä tehtävä (PV).

3867. Onkoud 1.Ka1 Ra3 2.Db4 cxb4 3.La2 Lc3#; 1.Ta1 Lc1 2.Td4 cxd4 3.Ka2 Rc3#.

3868. Heinonen 1.Td3 Td1 2.Td8 Td7 3.Tf8 Te7#; 1.0-0 0-0-0 2.Rf3 Td7 3.Th8 Tg7#. Suosikkitehtävä lehdessä (JPi)

3869. Pankratjev 1.Tb1+Kc4 2.Txb7 Kc5 3.0-0-0 Kxc6 4.Tb8 Re7#. Yleisarvio: Nyt oli kevyttä ratkaistavaa (UH).

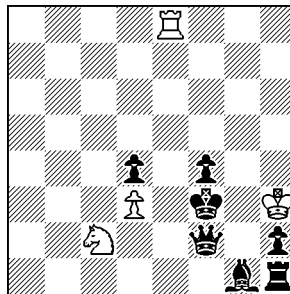
3935. Ismo Tompuri
Hamina

a#2*

4+3

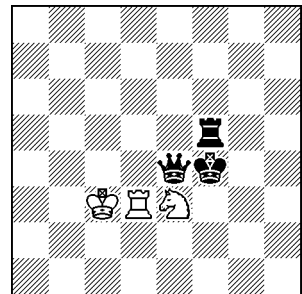
3936. Christer Jonsson
SWE

a#2*

4+7

3937. Jean Carf
FRA

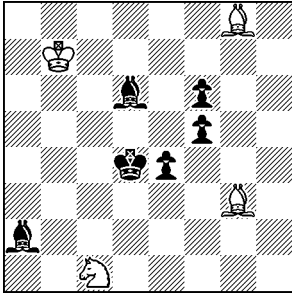

a#2

2.1.1.1

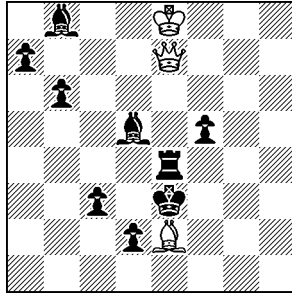
3+3

3938. Jean-Francois Carf
FRA

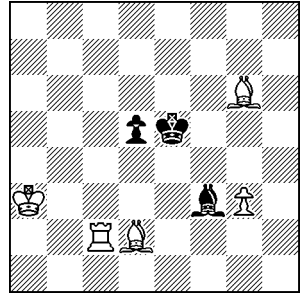
a#2 2.1.1.1 4+6

3939. Jean Carf
FRA

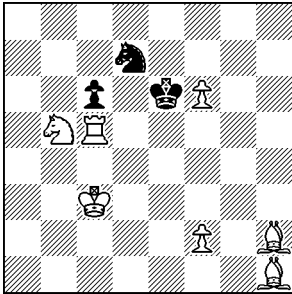
a#2 2.1.1.1 3+9

3940. Jean-Francois Carf
FRA

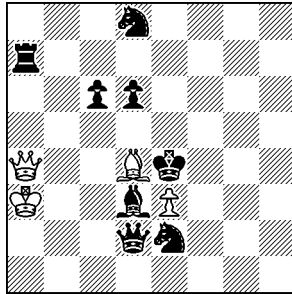
a#2 2.1.1.1 5+3

3941. Christer Jonsson
SWE

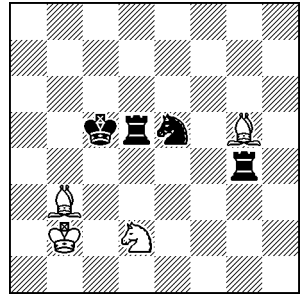
a#2 2.1.1.1 7+3

3942. Pascale Piet
FRA

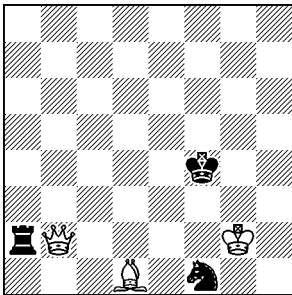
a#2 2.1.1.1 4+8

3943. Zoran Nikolic
SRB

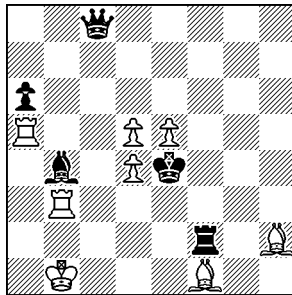
a#2 3.1.1.1 4+4

3944.
Ismo Tompuri
Hamina

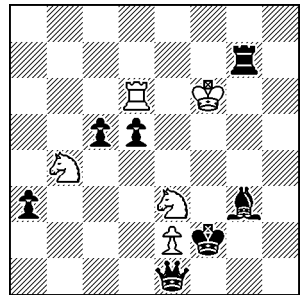
a#2 4.1.1.1 3+3

3945.
Kari Valtonen
Tampere

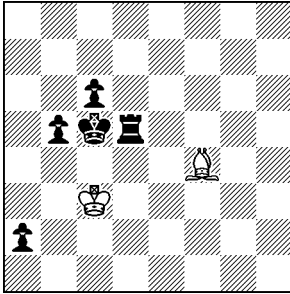
a#2 2.1.1.1 8(7)+5
b) Ke4→d4

3946.
Aleksandr Pankratjev
RUS

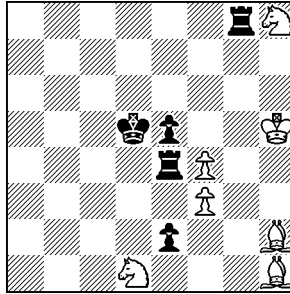
a#2,5 b) vLd6 5+7

3947. Jorma Pitkänen
Lahti

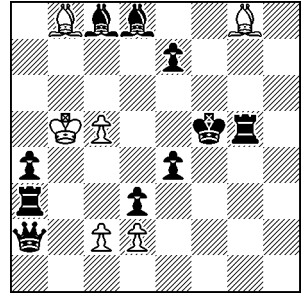
a#3 2.1.1... 2+5

3948. Christer Jonsson
SWE

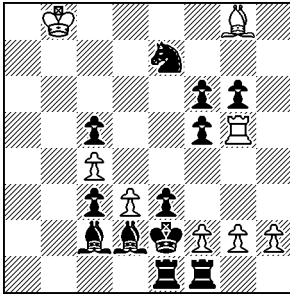
a#3 2.1.1... 7+5

3949. Vladimir Koci
CZE

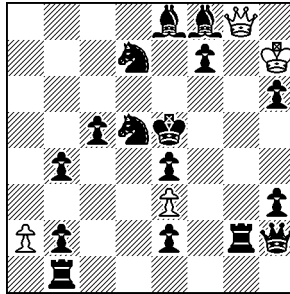
a#3 2.1.1... 6+10

3950.
Christopher Jones
GBR

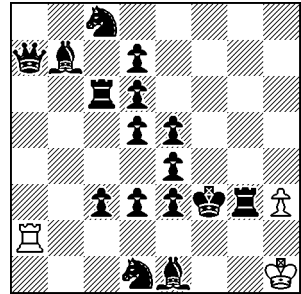
a#3 2.1.1... 8+12

3951. Kari Valtonen
Tampere
Omistus Neal Turner

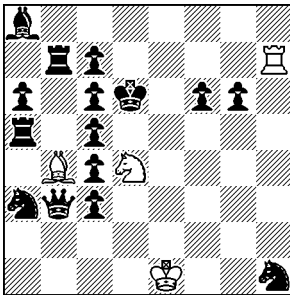
a#3 b) sb4→c6 4+16

3952.
Janne Syväniemi
Espoo

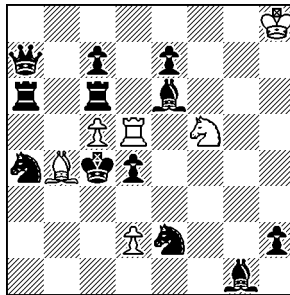
a#3 5.1.1... 3+16

3953.
Vasili Krizhanovski
UKR

a#3 3.1.1... 4+15

3954.
Vasili Krizhanovski
UKR

a#3 2.1.1... 6+12

Tässä olisi ollut tilaa
juuri sinun tehtäväl-
lesi...

Johan Beije, Korenbloemweg 83, NL–1338 XT, Almere, Nederland
(johan.beije@live.nl)
Tuomari – Judge: 2012-2013: **Diyan Kostadinov**

Only three originals this issue but I hope they will entertain you coming weeks. First two selfmates by Aleksandr Tshistjakov. In the first one you see 3 black pawns in the f-column, with some brute-force one has to be eliminated to provide some space for black to mate. The second one is more sophisticated.

Steve Dowd keeps his memory to the four corner project alive with his contribution. The diagonal a1-h8 is clear, getting the black pawn disappear from b2 is another point. Don't bite too early!

I wish you all a Merry Christmas and a happy New Year!

Vain kolme ensipainosta, mutta toivon niiden viihdyttävän teitä tulevina viikkoina. Aluksi kaksi Aleksandr Tshistjakovin itsemattia. Ensimmäisessä on musta kolmoissotilas f-linjalla ja paljon voimaa, joka on eliminoitava ennen matin pakottamista. Jälkimmäinen tehtävä on hieman hienostuneempi.

Steven Dowd verestää tehtävällään muistoja nelinurkkaprojektista. Matti viistoriviltä a1-h8 on itsestään selvää, mutta miten päästä eroon mustan sotilaasta b2? Älkää haukatko liian varhain!

Toivon kaikille lukijoille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!

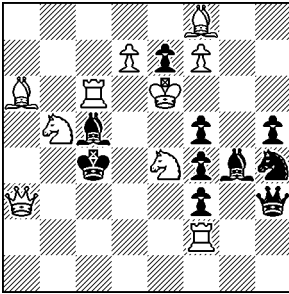
ITSEMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 3/2012

3870. Dowd & Degenkolbe 1.b8R+! Kd6 2.d8D+ Kxe6 3.e8T+ Kxf7 4.g8L+ Kg6 5.Rf4+ Lxf4 6.Lh7+ Kf7 7.Lb3+ Lxb3 8.Dd7+ Kf7-f6 9.Th6+ Lxh6 10.Dg7+ Lxg7#. A pleasant promotion puzzle (RL).

3871. Dowd, Degenkolbe & Böttger 1.a8L! La7 2.L8b7 Lb8 3.Lc8 La7 4.Lxf5 Lb8 5.Lac8 La7 6.Lce6 Lb8 7.Lg6 La7 8.f5 Lb8 9.f6 La7 10.f7 Lb8 11.f8L La7 12.Lh6 Lb8 13.Le3 La7 14.Dd6+ cxd6 15.Lxb6+ Lxb6#. Composers: "It is, of course, a selfmate that looks much like a long helpmate. We have follow-my-leader bishops, double bishop promotion by White, and a two bishop mate (as in a Horwitz mate) for Black. One of the promoted bishops is sacrificed for a Ceriani-Frolkin. In most problems of this type, with a P on a7 you would expect a promotion to knight to break open b6 or c7".

3872. Torsten Linss & Frank Müller 1. Kg3+! Kg1 2. Kf3+ Kf1 3. Ke3+ Ke1 4. Dc3+ Td2 5. Ke4 Ke2! 6. Tg2+ Kd1,Ke1 7. Tg1+ Ke2 8. Dc4+ Td3 9. Tff1 Kd2 10. Td1+ Ke2 11. Rf6 Kf2 12. Rg4+ Ke2 13. Kf5 Kf3 14. Tdf1+ Ke2 15. Kg5 Kd2 16. Dc1+ Ke2 17. Te1+ Kf3 18. Dc6+ Td5+ 19. Kh4 Kf4 20. Df6+ Tf5 21. Dd4+ Kf3 22. Tgf1+ Kg2 23. Dd2+ Tf2 24. Tg1+ Kf3 25. Dd5+ Kf4 26. Dg5+ Kf3 27. Rh2+ Txb2#. Very impressive (RL). Composers: "Thema: 7-schrittiger Rundlauf des weißen Königs – Erstdarstellung in der Selbstmattminiatur. Der König steht eigentlich schon auf seinem Mattfeld, muss aber vorher noch viel mitarbeiten".

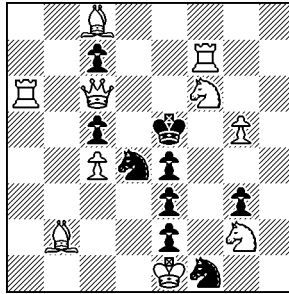
3955.

Aleksandr Tshistjakov
LVA

#4

10+10

3956.

Aleksandr Tshistjakov
LVA

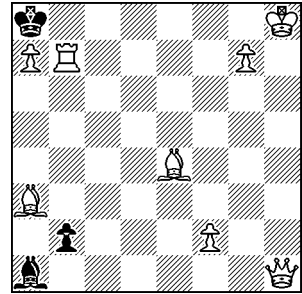
#6

10+9

3957. Steve Dowd

USA

To Henry and the 4c days!

#9

8+3

SATUSHAKKI JA RETROT – FAIRIES AND RETROS

Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku (hannu.sokka@pp.inet.fi)

Tuomari – Judge: 2012–2013: NN

Palstan alussa harvinaisempia vaatimuksia. ”+” tarkoittaa shakkia, ”%” nappulan voittoa, ”x” lyöntiä. % ja x ero syntyy, kun muissa ehdoissa lyönnessä nappula ei häivy (Kirke).

Take&Make: Lyönnessä lyöjä jatkaa matkaa lyödyn siirtojen mukaan. Jos mahdotonta, siirto on laitton.

In capture the capturer continues moving in order captured's way of movement. If impossible, the move is illegal.

Anti Take&Make: Lyönnessä lyöty nappula jatkaa matkaa lyömättä eikä siis poistaudalta. Jos jatkosiirto on mahdoton, lyönti on laitton.

In capture, the captured piece continues moving in its own movement, without capture. If that is impossible, the capture is illegal.

Parrain: Lyönti täydentyy vasta seuraavassa siirrossa, jolloin lyöty nappula syntyy geometrisesti lyöntiruudustaan seuraavaan ruutuun, mikäli se on tyhjä ja laudalla, ellei, se häviää.

The capture is completed in next move, when the captured piece reborns in geometrical from it's start field if empty and on the board, otherwise it disappears.

Varaani/Waran: Yhdistelmänappula Tornii+Aituri.

Combined piece Rook+Nightrider.

Visiiri/Wesir: (0:1)-hyppääjä (0:1) Leaper.

Kulkusirkka/Locust: Kuten heinäsiirkka, mutta loppuruudun täytyy olla tyhjä ja pukki vastustajan nappula, joka lyödään.

As grasshopper, but the destination must be empty and the hurdle an enemy piece, which is captured.

Juuri50-hyppääjä/Root50 Leaper: Hyppää esim. a1-b8, a1-h2, a1-f6.

Seepra/Zebra: Hyppää esim a1-c4, a1-d3.

Vao: Siirtyy lyömättä kuten lähetti, lisäksi voi lyödä pukin yli mihin vain linjallaan.

Without capture like bishop, but can capture over the hurdle to any square behind it.

Pao: Siirtyy lyömättä kuten torni, lisäksi voi lyödä pukin yli mihin vain linjallaan.

Without capture like rook, but can capture over the hurdle to any square behind it.

Nao: Siirtyy lyömättä kuten aituri, lisäksi voi lyödä pukin yli mihin vain linjallaan.

Without capture like nighthopper, but can capture over the hurdle to any square behind it.

Mao: siirtyy samoihin ruutuihin kuin ratsu, mutta linjaa 1 suoraan ja 1 viistoon, eli siirto voidaan katkaista.

It moves to same squares as knight, but 1. square orthogonal must be empty.

Moa: siirtyy samoihin ruutuihin kuin ratsu, mutta linjaa 1 viistoon ja 1 suoraan, eli siirto voidaan katkaista.

It moves to same squares as knight, but 1. square diagonal must be empty.

Dummy: Nappula, joka ei vaikuta mitenkään, paitsi olemassaolollaan eli sen läpi ei voi siirtyä. Voidaan lyödä.

A piece with no powers other than to block a square and cut lines. Can be captured.

SATUSHAKKIENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 3/2012

Tehtävien 3873, 3874, 3879, 3880 ja 3886 ratkaisut vasta TN-4:n muiden ratkaisujen yhteydessä.

3875. Pitkänen 1.Ke3 2.Td7 4.Tb7 7.Tb4 9.Txd4 10. c4 11.cxd5 14.d8R 15.Ld5 16.Lxe4 17.Kxf3 18.Td5#.

3876. Pitkänen 1.Kb8 7.Kxh8 10.Ke8 13.Kxe5 14.Ke4 15.Kd4 16.Kd3 17.d4 21.Lg3 Rxc3=.

3877. Pitkänen 1.Lb1 La5 2.b4 c5 3.bxa5 Kh6 4.Kg5 5.a6 Kh6 6.a5 Kg5 7.a4 Txa4 8.Lc2 Ta1+ 9.Lb1 Txa5 10.Lc2 Ta1+ 11.Lb1 Txa6 12.Lc2 Ta1+ 13.Lb1 Txa7 14.Lc2 Ta1+ 15.Lb1 Ta8 16.La2 Th8#.

3878. Pitkänen 1.f4 5.f8L 6.Ld6 7.Lxg3 8.L3h2 9.g4 13.g8R 15.Rxc6 16.Rd4 17.Rxb3 18.Ra1 19.b4 20.b5 Kc8#.

3881. Solja a) kKc6 Hb6 2.kKd6 He6 3.kKxe6=kH kKf5# b) 1.kKc7 Hb8 2.kKd6 He5 3.kKxe5=kH kKf6#.

3882. Heinonen 1.h4 e6 2.Th3 Ld6 3.Tg3 Ke7 4.Tg6 hxg6 5.Rf3 Th5 6.Rd4 Td5 7.h5 f5 8.Rc6+ Kf6 9.Rxb8 g5 10.Rc6 Tb8 11.Re5 c6 12.h6 Db6 13.h7 Db3 14.axb3 b6 15.Ta4 La6 16.Tg4 Lc4 17.h8T a6 18.Th1 Rh6 19.Rf3 Lh2 20.Rg1. Valkea Phoenix tornilla. Rg1xmRb8-g1(UH).

3883. Heinonen 1.e3 d5 2.Re2 d4 3.Rg3 d3 4.De2 dxe2 5.d4 e6 6.d5 La3 7.d6 Dh4 8.d7+ Ke7 9.bxa3 Kf6 10.d8D+ Re7 11.Dd1 Te8 12.Kd2 e1L+ 13.Kd3 Lb4 14.Rd2 Rg8 15.Tb1 Lf8 16.Tb6 c5 17.Td6 b5 18.Le2 b4 19.Tf1 b3 20.Rh1 b2 21.g3 b1D 22.gxh4 Db6 23.Rb3 Dd8. Phoenix D-DL (UH).

3884. Heinonen 1.e4 g5 2.Df3 g4 3.Df6 exf6 4.a3 Lb4 5.axb4 Kf8 6.Ta5 Kg7 7.Tb5 a5

8.e5 a4 9.e6 a3 10.e7 a2 11.e8D Ta3 12.De2 Th3 13.gxh3 g3 14.h4 g2 15.Rh3 g1L 16.f3 Lc5 17.Dd1 Lf8 18.Kf2 a1T 19.Kg1 Ta8. Phoenix D-TL (UH).

3885. Solja 1.Hxf3-d3 Kxb7-c6 2.Rxe2-c4 Lxc4-b2#, Rxe2-e4 Hd3 2.Kxd3-a6 Rxe4-c5#.

3887. Solja 1.EAf2 EAe3 2.EAxe3 Kg4(+vEAf4) 3.Ke4 SPxe3#, Kd4 Kxe2 2.EAe5(+msc6) SPc5+ 3.Ke4 Rg3#.

3888. Sokka 1.Rc3 2.Rd1 3.Rf2 4.Rh3 5.Rxg5 6.Rh7 7.Rf6 8.Kf3 9.Kg4 10.Kf5 11.Ke6 12.Re8 13.Rd6 Rg5#. Jännän vaikea ja erikoinen, hurraa (OH). R:n mutkitteleva polku johtaa lopulta päätepisteeseen, toinen suosikkitehtävä 3868:n lisäksi (JPI).

3889. Pitkänen & Tshistjakov 1.Lb1 2.Tc2 3.Ra2 4.Rc1 5.Kb2 6.Ra1 Rd1#. Interesting construction (RL).

3890. Sokka 1.Kg7 2.Kxg8(Ag7) 3.Kf7 4.Kf6 5.Kxg7(Af6) 6.Kg6 7.Kf5 8.Kxf6(Af5) 9.Ke5 10.Kd4 11.Kxc5(Ad4) 12.Kc4 13.Kc3 14.Kc2 15.Kb1 Ad3#. Nice miniature with Alfil (RL).

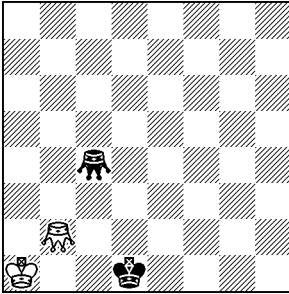
3891. Sokka 1.d5 2-d4 3.Kd3 4.Kc2 5.Kxb2(Hc2) 6.d3 7.d2 8.d1T 9.Td3 10.Ta3 11.Txa1 (Ha3) 12.Tb1 13.Ka1 14.Tb2 Haa2#.

3892. Sokka 1.Kd4 2.Kd3 3.Kxe2(Hd3) 4.Kf2 5.Kxe1(Hf2) 6.Kd2 7.Kxd3(Hd2) 8.Ke4 9.e5 10.Kd5 11.e4 Hg2#.

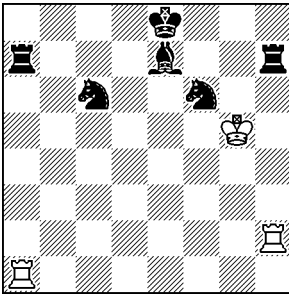
3893. Sokka 1.ke6 2.Kxd5(se6) 3.Kc5 4.Kxc4(Tc5) 5.Kb5 6.Kc6 7.Kd7 8.Kxe6(sd7) 9.Ke7 10.Kd8 11.Kxd7(sd8D) 12.Kc6 13.Kxc5(Tc6) Rd4#.

3958. Timo Kallio

Naantali

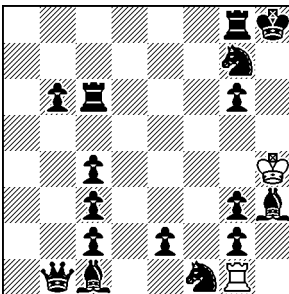
a+19 2.1... MaxMax 2+2
 Heinäsirkka/Grasshopper
 b2, c4

3961. ThemistoklisArgirakopoulos &
Pierre Tritten GRE/FRA

a#2 2.1.1.1 3+6
 Anti Take&Make

3964. Jorma Pitkänen

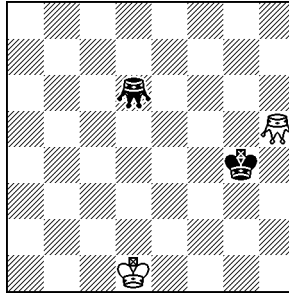
Lahti

Ser-#25 vMax 2+16

3959. Timo Kallio

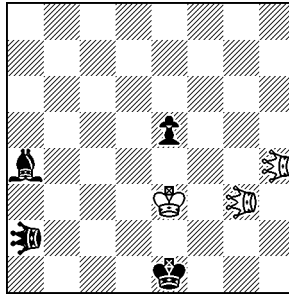
Naantali

a+14 2.1... MaxMax 2+2
 Heinäsirkka/Grasshopper
 h5, d6

3962. Hannu Sokka

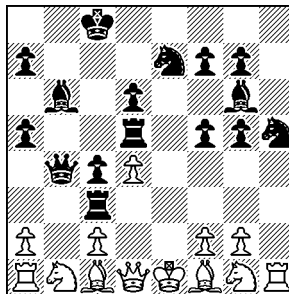
Turku

a#13 3+4
 KöKo Maximummer
 Kirke/Circe RexInclusive
 Kulkusirkka/Locust a2 g3 h4

3965. Unto Heinonen

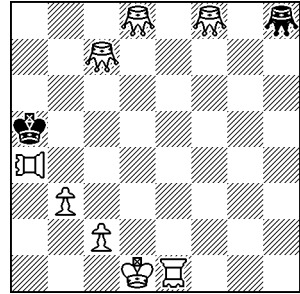
Helsinki

Johtopeli 25½ 13+16

3960. Hannu Sokka

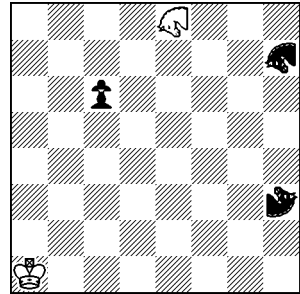
Turku

a%39 Kirke/Circe 8+2
 MaxMax Varaani/Waran a4
 Visiiri/Wesir e1 Heinäsirkka/
 Grasshopper c7 d8 f8 h8

3963. Hannu Sokka

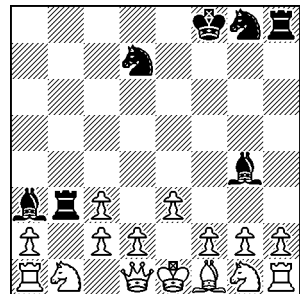
Turku

sa#30 2.1.1... 2+3
 Kuninkaallinen Juuri50-hyppi-
 jä/Royal Root50 Leaper h3
 Seepra/Zebra e8 h7
 Max, PWC

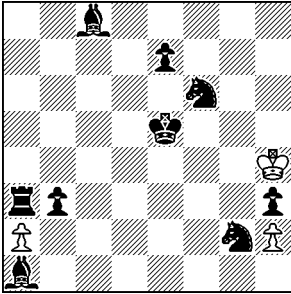
3966. Unto Heinonen

Helsinki

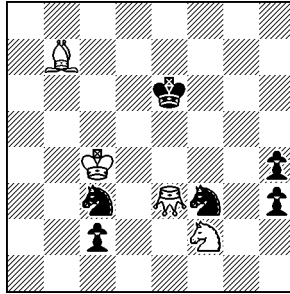
Johtopeli 12½ 15+7

3967. Unto Heinonen
Helsinki

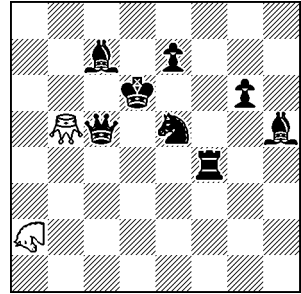
Ser-#62 vMin 3+9

3968. Kenneth Solja
Espoo

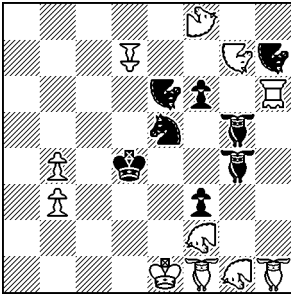
a#3 2.1.1... 4+6
Take&Make
Heinäsiirkka/Grasshopper e3

3969. Kenneth Solja
Espoo

a#3 2.1.1... 2+8
Kirke/Circe Parrain
Heinäsiirkka/Grasshopper b5
Kuninkaallinen Ruusu/
Royal Rose a2

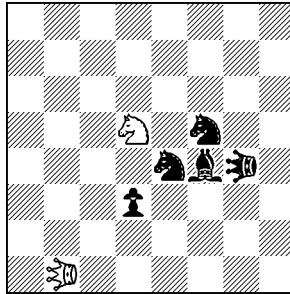
3970. Kenneth Solja
Espoo

ai/hs#3 3.1.1... 11+8

Pao h6, Dummy d7, Moa f8
Mao f2 g1, Nao e6 g7 h7
Vao f1 g4 g5 h1

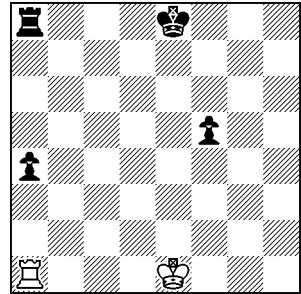
3971. Kenneth Solja
Espoo

ai/hs#3 2.1.1... 2+5

Circe Parrain
Kuninkaalliset leijonat/
Royal Lions b1 g4

3972. Hannu Sokka
Turku

a#13 2+4

Kirke/Circe RexInclusive
KöKo, Maximummer

RATKAISUPISTEET TN 3/2012: 3859–3893

	#	+=	a#	i#,satu	3/12	2012	YHT
Ratkaisija	12	5	20	101	138	493	
Johan Beije		1	20	34	55	180	1818
Olli Heimo			4	48	52	65	5613
Arto Heimonen	12	1	13		13		737
Unto Heinonen			20		20	109	5352
Romuald Lazowski	12	1	20	91	124	447	5544
Risto Nylund	9	1	18		28	107	131
Pentti Vähämäki	7		17		24	56	4485

Arto Heimonen on taas mukana, tervetuloa! Hänelle on laskettu mukaan vanhat yhteispisteet. RL on ahkeroinut etappipalkinnon arvoisesti ja PV tarvitsee vain pienen loppukirin.

RATKAISIJOILLE / DEAR SOLVERS

Ensipainosten ratkaisut pitää lähettää seitsemän viikon kuluessa lehden päiväyksestä osoitteella: **Terho Marlo**, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa (terho.marlo@ hotmail.com). Jokaisesta 500 pisteen ylityksestä saa pienehkön tehtäväopuksen. Ota yhteys kirjastonhoitaja Neal Turneriin, osoite Vanha Hämeenyläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).

*Solutions and comments should be sent within seven weeks from the publication date of respective issue to **Terho Marlo**, Lehmustie 5 a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@hotmail.com). Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST. Please, contact librarian Neal Turner, Vanha Hämeenyläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).*

ST:n tehtävällat

Pääkaupunkiseudun tehtävällat pidetään parillisten viikkojen keskiviikkoina Shakkiareenalla, osoite Hiomotie 10, 00380 Helsinki. Ovimaksu on 2 EUR per käyntikerta, ellei kävijällä ole vuosikorttia Shakkiareenalle. Aloitusaika on noin klo 18.30, mutta sekä aikaisemmin että myöhemmin saa tulla! Tehtävälltojen aikana ja muulloinkin on mahdollisuus tutustua ST:n kirjastoon ja lehtikokoelmiin.

Pirkanmaalla kokoonnutaan joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona, tarkemmat tiedot Kauko Virtaselta, yhteystiedot 2. kansisivulla. Vaasassa kokoonnutaan kerran kuukaudessa, tarkemmat tiedot sekä Vaasan että muiden alueiden toiminnasta löytyvät 2. kansisivulla mainitulta yhteyshenkilöiltä.

Summary

The last issue of the year 2012! On the cover page we have a problem from a brand new Finnish chess problem book, *Hiljaisia siirtoja*. In English, the title of the book would be Quiet Moves. The 70-page book covers the composing career of Ismo Tompuri until the end of this year.

Tompuri won the Finnish Youth Chess Championship at the age of 18 in 1967, but stopped playing soon after this triumph. Later he concentrated on composing with a preference on orthodox two-movers. The cover problem has a simple-looking position, but appearances can be deceiving... If you are interested in acquiring this book, please contact our chairman, contact information on the 2nd page of this issue. The solution to the cover problem and further information on the book is on pp. 174-175.

On the first pages of this issue we have the award of the 50 JT of your editor-in-chief. The judgement process took longer than estimated, but the award is just in time to enable successful composers to enter their compositions also to the FIDE Album 2010-2012 competition. See pp. 168-174.

The next pages present an article by Kari Valtonen, continuing his alphabetical survey of important themes or ideas. This time it is time to study the secrets of doubling, "kahdennus" in Finnish. There are many classic compositions to enjoy, as well as new and pleasant problems showing this idea in many ways, see pp. 176-184.

The 9th ISC, International Solving Contest, takes place on January 27, 2013. The event is held simultaneously all over the globe according to the usual standards, known to most of us from previous years. In Finland, this event takes place at least in Helsinki, hopefully also in some other city.

The annual meeting of our society takes place on February 23, 2013, in Helsinki. On the same day we have the Finnish Solving Championship, a competition open for everybody. See p. 175 for details.

Paha pähkinä by Neal Turner presents a three-mover from a recent national solving competition. The problem proved to be difficult – but not impossible – even for the winner of that competition, GM solver Pauli Perkonoja. Test your skill with this problem on p. 188.

The end of this year has been a sad one, because of untimely deaths of several prominent problemists. In the previous issue we had an obituary for Tony Lewis, in this issue we commemorate the passing away of Dan Meinking at the early age of 52. Per Olin has written a farewell text for this versatile problemist and selected two problems by Meinking. In addition, Per has composed a dedication problem for Dan's memory, see p. 185.

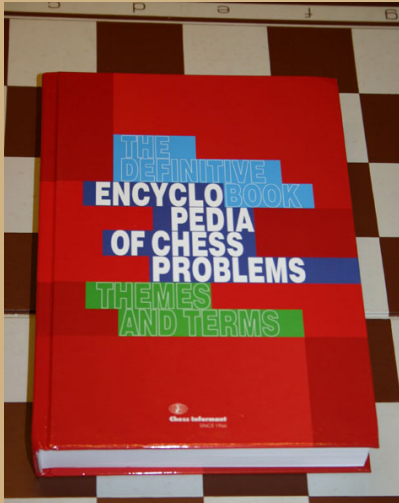
Also Leif Schmidt, Christopher Reeves and Sergei Shedei have left this world during the past few months, see p. 189.

On the next page we have present the top three problems from Kenneth Solja 55 JT. The full award has been published in *Springaren*.

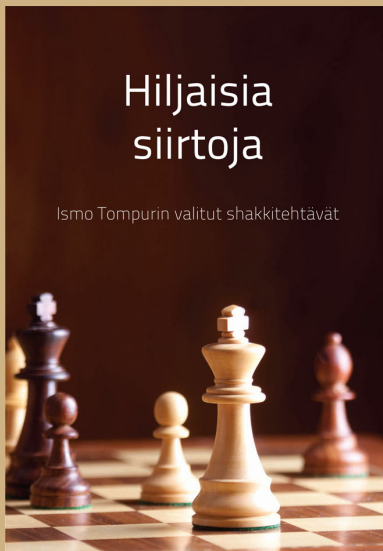
The annual autumn meeting of ST took place during the last weekend of November. There were 13 participants enjoying composing, solving, various competitions and lectures. In the solving competition GM Pauli Perkonoja showed once again that his skills have not diminished, see pp. 186-187.

The originals columns on pp. 191-201 offer the traditional menu: orthodox mates, studies, helpmates, selfmates, fairy chess problems and retros. The column editors are always happy to receive new material, so please contribute!

The next issue is due to appear after the annual meeting of our society, probably in March.

Hieno hakuteos, tekijöinä Milan Velimirović ja Kari Valtonen. 520 sivua, 1726 tehtävää.

Ismo Tompurin tehtäviä esittelevä kirja ilmestyi joulukuun alussa. Se sisältää 120 tehtävää Kari Valtosen kommentein ja kolme peliä.